FATİH
VE
AYASOFYA CAMİİ

NEVZUHUR

EDEBİYAT KÜLTÜR SANAT

SAYI : 37
OCAK 2014

NEVZUHUR

Edebiyat - Kültür - Sanat

SAYI: 37 OCAK 2014

SAHİBİ :
MUSTAFA AKBABA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ :
ALİ DEMİREL

YAYIN KURULU :
BEKİR KARA
HASAN TÜLKAY
MEHMET ERÇİN

ADRES :
Atatürk Cd. 1306 Sk.
Akbaba Apt. No : 1/2 ANTALYA

TLF.: 0 (242) 241 80 62 - 63

BELGEGEÇER : 0 (242) 241 41 74

e-posta: alidemirel47@hotmail.com

ISSN : 1308 - 1403

BASIM YERİ :
TUNAHAN OFSET MATBAACILIK
Tel : 0 (242) 248 90 88
e-mail: tunahanofset@hotmail.com
Sinan Mh. Atatürk Cd.1254 Sk.
Rıfat Türkcan Psj. No.:14 / 7 ANTALYA

YAYIN TÜRÜ:
Yerel - Süreli
İki ayda bir yayımlanır.

NEVZUHUR'da yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

NEVZUHUR'da yayınlanan eserlere telif hakkı ödenmez.

NEVZUHUR
Bir kültür hizmeti olup, para ile satılmaz.

NEVZUHUR'da
Yayınlanan bütün yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Gönderilen yazıların yayınlanması, Yayın Kurulu'nun kararına bağlıdır. Yazılar yayınlanmasa da iade edilmez.

BU SAYIDA

AYASOFYA MUAMMASI
MUSTAFA AKBABA

✷

TÜRKÜLER
YUSUF ÖZCAN

✷

KALLEŞÇE ÖLDÜRÜLEN TÜRK BAŞBUĞLARI - 3
FATİH SULTAN MEHMET HAN`IN ZEHİRLENEREK ÖLDÜRÜLMESİ
ALİ DEMİREL

✷

ÜSTÜMDEKİ TOZ - TORPAQDAN SAVAYI
İNTİQAM CEVANŞIR YAŞAROĞLU

✷

KALELERİNDEN GERİYE KALAN COĞRAFYA
ANDAÇ

✷

HAYÂL
HÜSEYİN ATEŞ

✷

SERDENGEÇTİ`NİN ARDINDAN...
HASAN TÜLKAY

✷

TAHAYYÜL
MUSTAFA AKBABA

✷

OKUYUCU İLE SOHBET

Değerli NEVZUHUR dostları;

Elinizdeki 37 nci sayımızla 7 nci yaşımıza adım atmış oluyoruz. Dileğimiz, nice sayılarda beraber olmaktır.

Bu sayıdaki ilk yazımız, *AYASOFYA MUAMMASI* adını taşıyor. Cami iken müzeye dönüştürülen, fethin sembolü Ayasofya'nın nasıl müze olduğu konusu son günlerde tekrar gündeme taşındı. Yazarımız MUSTAFA AKBABA; değişik söylentilerle kafaların karıştığı ve bir türlü cevabı verilemeyen bu soruya, basında yer alan bazı yazılardan alıntılarla bir pencere açmaya çalışıyor.

ALİ DEMİREL; *KALLEŞÇE ÖLDÜRÜLEN TÜRK BAŞBUĞLARI* üst başlığı ile sürdürdüğü yazı serisinde bu defa, *FATİH SULTAN MEHMET HAN'IN ZEHİRLENEREK ÖLDÜRÜLMESİ* başlığı altında bir başka Türk başbuğunun şehit edilmesini irdelemektedir. Cinayetin sebepleri ve failleri ile ilgili tarihi gerçeklerin, bir Türkün yorumlayıp ortaya koyuşunu ilgiyle okuyacaksınız. Dahası; yazıda işaret edilen bilgiler ışığında yapılan yorumu dikkate alarak, Türk tarihine nasıl bakmamız gerektiği konusunda, olumlu ve gerçekçi bazda düşünce değişikliklerinizi olacağını umuyoruz.

ANDAÇ ise *KALELERİNDEN GERİYE KALAN COĞRAFYA* adını verdiği yazısında Osmaniye'den esintiler getiriyor. Bir yöreye yapılan, gezi amaçlı kısa ziyaret sonunda; o yörenin gelenekleri, doğası ve tarihi hakkında, hikâye tadında nasıl bilgi verilebilir? Bu sorunun cevabını almak için yazıyı okumak gerekiyor...

Dergimizin 34 ncü sayısında; "Para Ekseninde Serdengeçti Ve Necip Fazıl" başlığını taşıyan yazısında, Osman Yüksel ve Necip Fazıl arasındaki dostluk ve ilişkileri kaleme alan HASAN TÜLKAY, bu sayımızda Osman Yüksel'i tekrar sayfalarımıza taşıyor. Kendisini yakından tanıma mutluluğuna erişmiş olan TÜLKAY'ın *SERDENGEÇTİ'NİN ARDINDAN* başlıklı bu yazısını da zevkle okuyacağınıza inanıyoruz. Bilindiği gibi Osman Yüksel, neşrettiği 'Serdengeçti' dergisinin Ağustos 1952 tarihli 17 nci sayısında yazdığı 'Ayasofya' başlıklı yazısı yüzünden yargılanmış, muhteşem bir savunma sonucunda beraat etmiştir.

MUSTAFA AKBABA; *TAHAYYÜL*, HÜSEYİN ATEŞ; *HAYÂL*, Azerbaycanlı Şair İNTİQAM YAŞAR; *ÜSTÜMDEKİ TOZ TORPAQDAN SAVAYI* ve YUSUF ÖZCAN; *TÜRKÜLER* unvanlı şiirleri ile bu sayımızı renklendiriyorlar.

Dergimize ilginin bir göstergesi olarak, gönderilen yazı ve şiirlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu da bizi elbette ki mutlu etmektedir. Genelde; 'yazmak', özelde; 'şiir yazmak' konusunda, özellikle genç kalemlere tavsiye niteliğinde olan bir yazıyı iç arka kapakta bulacaksınız. Yazma heveslilerinin bunu okumaları, MUSTAFA AKBABA'nın bu konuda yazdıklarına dikkatlerini vermeleri kendi menfaatleri açısından faydalı olacaktır diye düşünüyoruz.

Bir sonraki sayıda buluşmak dileğiyle hoşça kalınız.

www.mustafaakbaba.com adresinden menüdeki *NEVZUHUR* link'ine tıklayarak bütün arşivimize ulaşabilirsiniz.

NEVZUHUR

AYASOFYA MUAMMASI

MUSTAFA AKBABA

Milletvekili Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu'nun 7 Kasım 2013'de TBMM'ne verdiği Ayasofya'nın Cami olarak tekrar ibadete açılması teklifi, bir muamma olan konuyu tekrar gündeme getirdi. 1930 yılında tamir edilecek denilerek ibadete kapatılan Ayasofya, 24 Kasım 1934'de müze yapıldı.

Prof. Halaçoğlu, Ayasofya'nın müzeye çevrilme kararnamesinin altındaki imzanın Atatürk'e ait olmayıp sahte olabileceğine dikkatleri çekerken, kararnamenin aslının Mecliste bulunmadığını, Ayasofya'nın sahte bir kararname ile kapatılmış olabileceğini söylüyor.

***

Burada Ayasofya'nın tarihine satırbaşlarıyla çok kısa ve hızlıca bir göz atacak olursak;

- İmparator Costantinus'un 360'ta yaptırdığı Ayasofya ahşaptandı. 404'te bir isyan sırasında kısmen yandı. İmparator Theodosius 415'te tamir ettirdi. 532'deki Nika İsyanı'nda yine yanınca İmparator Justiniaus kârgir olarak inşa ettirerek, beş senelik yapım süresinden sonra 537'de ibadete açıldı. Şimdiki bina, bu üçüncüsüdür. Tarihi boyunca kubbesi birkaç defa çöktü ise de hafif malzemeden yeniden yapıldı. Zamanında, dünyanın en büyük kubbesine sahip olmakla ün yaptı.
- Tasviri yasaklayan ikonoklazm anlayışıyla Ayasofya'daki ikonlarla heykeller kaldırıldı.
- Haçlı Seferleri sırasında, Haçlılar Ayasofya'yı talan edip Katolik kilisesi yaptılar.
- Fetihten evvel kubbesi çatladığında, İmparator, Sultan II. Murad'dan yardım istedi. Edirne'den Mimar Ali Neccar gönderildi. Bina kurtarıldı. Dönüşte Padişaha rapor veren mimar; 'Minare yerlerini de hazırladım' diyerek camiye dönüştürülmeye hazır olduğunu söyledi.
- 29 Mayıs 1453'te, II. Mehmed Han ve askerleri, o mübarek Hadis-i Şerif'teki kutlu müjdeye mazhar oldular.
- 1 Haziran 1453'te, Fatih Sultan Mehmed Han, camiye döndürülen Ayasofya'da ilk Cuma namazını edâ etti.
- II. Selim Han devrinde Mimar Sinan Ayasofya Camii'ni ciddi bir şekilde elden geçirdi.
- Sultan I. Mahmud Han, Ayasofya'ya Sıbyan Mektebi, kütüphane, imarethane ve bir şadırvan yaptırdı.
- Sultan Abdülmecid Han, camiyi İsviçreli Mimar Gaspara Fosatti ve Guiseppe Fosatti'ye tamir ettirdi.

***

Bir fetih hakkı olarak Hükümdarın malı olan ve Hükümdar tarafından vakfedilen Ayasofya'nın, tapu kayıtlarında da müze değil Cami'ül Kebir yazmasına rağmen ne için müze yapıldığı hâlâ sırrını korumaktadır. (Vakfiye'nin bir nüshası 66 m. uzunluğundaki bir ceylan derisi üzerinde yazılıdır. Tapu ve Kad. Gn. Md. Kuyudat-ı Kadime Arşivindedir. Diğer nüshası Arapça olup Türk İslâm Eserleri Müzesi'ndedir.)

Müslüman – Muhafazakâr camia, Ayasofya'nın Camiye döndürülmesini, ezanı tekrar aslına döndüren Menderes'ten, daha sonra da Demirel ve Özal'dan bekledi. Sultan Mecid'in yaptırdığı Hünkâr Mahfili 8 Ağustos 1980'de Süleyman Demirel tarafından ibadete açılıp Ayasofya minarelerinden tekrar ezan sesleri yükselmeye başladı ise de 12 Eylül 1980'den sonra eskiye dönüldü. 1992'de Özal'ın Cumhurbaşkanlığı, Yıldırım Akbulut'un Başbakanlığı sırasında Hünkâr Mahfili tekrar ibadete açıldı ancak o da sonuçsuz kaldı. Velhasıl tapusu bu gün bile Fatih Sultan Mehmed Vakfı üzerine kayıtlı olan Ayasofya'yı Erbakan dahil hiçbir hükümet Camiye döndüremedi. Erdoğan iktidarı da bu güne kadar bu konuda ciddi bir girişimde bulunamadı.

***

İsmail Cem'in Dışişleri Bakanlığı döneminde çıkan bir gazete haberi şöyle idi:

"Dışişleri Bakanı İsmail Cem, Ayasofya'nın vakıf

senedindeki hükümlere rağmen, müze olarak kullanıldığını bildirdi. Saadet Partisi (SP) Ankara Milletvekili Zeki Çelik'in soru önergesini cevaplandıran Bakan Cem, 'Ayasofya Camii, Vakıf senedinde belirtilen hükümlere rağmen Müslümanların ibadetine kapatılmış, müze olarak kullanılmaktadır' dedi. Cem, Ayasofya Camii'nin müze haline getirilmesinin, Lozan Barış Anlaşması'nda yer alan bir hükümden değil, idarenin o dönemde yapmış olduğu değerlendirmeden kaynaklandığını belirtti. Cem, olayın tarihi sürecini şöyle anlattı; 'Dönemin Maarif Vekili Abidin Özmen, Ayasofya'da bir süredir devam eden çalışmaları ve ortaya çıkartılan mozaikleri incelemiş ve caminin ihya edilerek bir müze halinde halka açılmasının faydalı olacağını düşünerek bu fikrini Atatürk'e açmıştır. Bunun üzerine Atatürk, konunun uzman bir heyetçe incelenmesini emretmiş ve bir komisyon kurarak konuyu bu komisyona havale etmiştir.'" (15 Nisan 2002 Pazartesi Zaman Gaz. / Emine Dolmacı)

Bu konuda basında yer alan; 'Atatürk'ten Ayasofya'yı müze yapmasını Amerika istemiş' başlığını taşıyan bir başka yazıdan da şunları okuyoruz:

"...İşte Laik bir Ayasofya için ilk adımın Thomas Whittemore adlı garip bir ABD'liden gelmiş olması önemlidir. Ayasofya'nın özellikle mozaiklerini yeniden ortaya çıkarma fikriyle İstanbul'a gelen ve bir restorasyon için izin koparmaya çalışan Whittemore'un Atatürk ile bizzat görüşerek onu Ayasofya'yı cami olmaktan çıkarıp bir müze haline getirmeye nasıl ikna ettiğini araştırmacı Natalia Teteriatnikov şöyle ortaya koyuyor; 'Amerika Bizans Enstitüsü, 1930'da Thomas Whittemore tarafından Boston'da kuruldu. Harvard'dan Prof. Robert Blake otobiyografisinde şöyle yazıyordu. <Bizans sanatı, tarihi ve arkeolojisi incelemelerini teşvik etmek konusunda bir Amerikan, İngiliz ve Fransız girişimi olan Bizans Enstitüsü'nün kuruluşunda onunla (Whittemore) birlikte çalıştım. Bizans Enstitüsü'nün büyük başarılarından biri, 1931'de TC'nin Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk'ü, Ayasofya Bazilikası'nın içindeki mozaiklerin ortaya çıkarılması sorumluluğunu Bizans Enstitüsü'ne teslim etmeye ikna etmesiydi.>' (Kariye, Pera Müzesi Yay. 2007, s. 34). Bu alıntıdan Bizans Enstitüsü'nü yalnız ABD'nin değil, İngiltere ile Fransa'nın da desteklediğini öğreniyoruz. Ancak makalenin devamında daha da önemli bir pasaj var. Onu da beraber okuyalım; 'Atatürk ile Whittemore arasında, ABD Dışişleri Bakanlığı ve Ankara'daki Amerikan Elçiliği'nin aktif destek verdiği müzakereler yürütüldü. Bu müzakerelerin sonucunda Ayasofya Cami olarak kapatıldı ve müze olarak açıldı.' Yeterince açık bir ifade değil mi? Meğer Atatürk ile Ayasofya pazarlığının içinde ABD Dışişleri Bakanlığı ile ABD Büyük Elçiliği de girmiş ve sonuçta Ayasofya Camii'ni müze yapma girişimi başarıya ulaşmış. Daha da çarpıcı bir alıntı bu defa bizzat Whittemore'un çalışmalarını finanse eden Robert ve Mildred Blisse'e yazdığı mektupta geçen şu cümleleri; 'Türk Hükümeti geçen yıl üç kiliseyi ulusal anıt ilan etti (Kariye dâhil). Bizans Enstitüsü'nün, Türk Hükümetinin İstanbul'da kalan Bizans Kiliselerinin gözeticisi olarak onların kalıntılarının gecikmiş korumasından sorumlu olduğu yönündeki uyarısına verilmiş bir karşılıktır bu. Geçenlerde Eski Eserler ve Anıtlar Koruma Heyeti'nde bana tanınan yer, Türkiye'de bana her zamankinden daha sağlam bir nüfuz pozisyonu sağlıyor.' Durum bu. ABD, İngiltere ve Fransa'nın desteklediği bir kurum tarafından uyarılmışız ve buna kiliseden çevrilmiş üç camiyi anıt yaparak cevap vermişiz. Bu durumda Lord Curzon'un 2 Ocak 1918'de söylediği şu sözle yan yana getirilince nasıl bir manzara çıkıyor, takdiri size bırakıyorum; 'İstanbul, özellikle Doğu dünyasının kozmopolit ve enternasyonel bir şehridir. Ayasofya ki, 900 yıl önce bir Hıristiyan Kilisesiydi, elbette gene eski durumuna getirilecektir.' Anlaşılan o ki Ayasofya'nın yeniden kilise yapılması istenmiş ama olmayınca orta noktada buluşulmuştur." (Mustafa Armağan / 3 Kasım 2013 / Zaman Gaz. Pazar eki.)

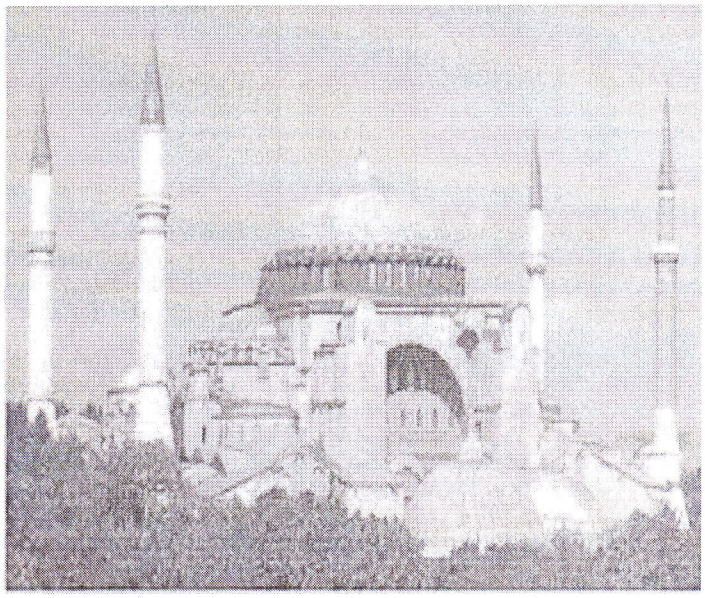

AYASOFYA CAMİİ

Bu konu ile ilgili söylenen bir rivayet de şöyle:

"... 1934 Balkan Paktı arefesinde Yunan gazeteleri Atatürk'ün ailesiyle alâkalı bazı vesikaların bulunduğunu iddia ediyor. Güya Atina, amme efkârının hoşuna gitmeyecek bu neşriyatın durdurulması karşılığında, Ayasofya'nın kiliseye dönüştürülmesini istiyor. Ankara müzeye razı geliyor. Bu arada Fransız Lu mecmuası bu vesikaları ele geçiriyor ve neşredeceğini ilân ediyor. Buna dair Paris'te doktora yapan bir arkadaştan ricada bulundum. Şöyle anlattı; <Milli Kütüphane'de Lu koleksiyonunu buldum. Lucien Vogel'in çıkardığı ve Fransa'nın en eskilerinden biri olan mecmua, Ankara aleyhtarı yazılarla doluydu. Son sayılarında 'Ankara'nın diktatörü ile görüştüm' başlıklı bir yazı dizisi vardı. Ancak Atatürk ile alâkalı vesikaların ifşa edileceği söylenen son sayı yoktu. Memure, Dışişlerinin rezervi sebebiyle okuyucuya verilemediğini söyledi. Anlaşılan Ankara'nın talebi üzerine Fransız Hükümeti mecmuayı kaldırmıştı.> O sene kapanan Lu'nun son sayısını yakın tarih hakkındaki emsalsiz malumatıyla tanınan Konya Kütüphane Müdürü Lütfi İkiz'de gördüm. Neşriyat Atatürk'ün nüfus tezkeresinden ibaretti."(Prof. Dr. Ekrem Buğra Ekinci / 16 Ocak 2013 Çarşamba / Türkiye Gaz.)

Bu arada birkaç görüşe daha yer verelim:

"Atatürk o tarihte hayattayken ve ülkedeki tek karar vericiyken, birisi ortaya çıkarak imzasını taklit edebilir mi? Velevki imzası taklit edildi, sahte evrak ile Atatürk'ün gözüne baka baka Ayasofya'yı müzeye çevirip ibadete kapatabilir mi? Buna ihtimâl verebiliyor musunuz? Bence bunun ihtimâli yok. Bu konu Atatürk'ten sonra birisi imzasını sahte olarak attı ve müzeye çevrildi denilse inanırım bir derece. (...) İstanbul'u alınca bizim olmuştur Ayasofya. İbadete açıldıktan sonra müzeye dönüştü. Orası aslında bir Hıristiyan ibadethanesidir. Bize de tarihsel bir mirastır. Biz de bu mirasın sahibiyiz. Hiç kimse Atatürk'ün imzasını taklit edemez ve ondan habersiz camiyi kapatarak müzeye çeviremez. (Prof. Dr. Doğu Ergil /

21.11.2013 Perşembe/ Türkiye Gaz.)

"Ayasofya elbette camiye dönebilir. Alınan karar uluslar arası hukuka tabi değil. Bu bir iç konudur. (...) Ayasofya camiye dönebilir. Bu hukuki değil, siyasi bir durum. Atatürk döneminde yapılan müzeye çevirme o dönemin şartlarıyla alınmış bir karardır." (Uluç Özülker – Emekli Büyükelçi / 21.11.2013 Perşembe / Türkiye Gaz.)

***

Görüldüğü gibi; gerek Prof. Halaçoğlu'nun iddiası, gerekse ulusal basında yer alan, sadece birkaç gazeteden gözümüze takılıp derlediğimiz görüşler farklılıklar gösteriyor. Öyle bir kör düğüm ki çözebilene aşk olsun.

***

Ayasofya, Türk ve İslâm Tarihi açısından önemli bir yapıdır. Bununla ilgili bir kıssayı da burada anlatmadan geçmek haksızlık olur diye düşünüyorum.

"1453, Mayıs ortalarında İstanbul Türk kuşatmasındadır. Sultan Mehmed otağında geceleri uyuyamadığı için çadır devamlı ışık içinde olurdu. Bu durumu bir takım adi kişiler, gene Padişahın, büyük kuşatma içinde bile sabaha kadar sevgili ile zevk u safa yaptığı şeklinde yayılıyor. İşte o gecelerden birinin sabahında Padişahın otağına çıkan Çandarlı Halil Paşa, bu dedikoduları Sultan Mehmed'e biraz da uyarı ve öğüt yollu anlatıyor. O zaman koca Hünkar; 'Hakları var Lala! Bak ben sana sevgilimin resmini de göstereyim. Hiç böyle bir güzel sevilmez mi? diye sen de bana hak verirsin' diyor. Paşa'nın hayret bakışları altında bir perdeyi kaldırıp Ayasofya'nın özenle yapılmış bir minyatürünü göstererek; 'Allah'ın bize İnşaallah kısmet edeceği bu nazenin yar ile geçiririz gecelerimizi. Değmez mi Lala' diyor." (Ahmet Kabaklı / 23 Mayıs 1995 Salı / Türkiye Gaz.)

***

Ayasofya'nın minarelerinin yıkılmaktan nasıl kurtarıldığını da yine merhum Ahmet Kabaklı'nın aktarımıyla merhum İbrahim Hakkı Konyalı'nın dilinden okuyalım:

"Bir gün İstanbul Müzeler Müdürü Kemal Altan bana geldi. İki gözü iki çeşme ağlıyordu. Hayretler içinde kaldım. Türk İslâm Eserleri üzerinde fevkalade hassasiyete sahip, ecdadını cidden seven insan olan Kemal Bey'in böyle ağlaması için çok önemli bir sebep olmalıydı. Nedir, ne oldu? diye sordum; 'yıktılar, bu gece yıktılar! Sülün gibi minareyi bir gecede yerle bir ettiler.' dedi ve kırık bir sesle devam etti. 'İstanbul Arkeoloji Müzesi Müdürü Aziz Ogan evvelki gün beni çağırdı. Ayasofyaların (Büyük ve Küçük Ayasofya) Minarelerini yıkacağız dedi. Dün gece sabaha kadar Kadırga civarındaki Küçük Ayasofya camii'nin şerefe altı istilastikli, muntazam kesme taşlarla yapılmış, Türk Mimarisinin şaheser bir örneği olan minaresi temeline kadar yıkıldı, yok oldu. Bu gece de Büyük Ayasofya'nın minareleri yıkılacak, bir Bizans Kilisesi haline getirilecek.' Kemal Altan'ın yanan kalbine teselli suyu serptim. Otur! dedim. Büyük Ayasofya'nın minareleri yıkamazlar. Bir rapor hazırlayalım. Ben söyleyeceğim sen yaz. Merhum Kemal Bey'e dikte ettirdiğim rapor şu idi. Bizans İmparatoru Jüstinyen'in miladi 537 senesinde ibadete açtığı Ayasofya, Bizans'ın çökme ve çözülme devrinde çok haraptı. Bizans'ta bunu tamir edecek kudrette mimar yoktu. İmparator, Sultan II. Murad'a müracaat ederek bir mimar istemişti. Padişah da Neccar vasfı ile anılan Ali isminde bir mimarı göndermişti. Mimar Ali, çökmek üzere olan mabedin etrafına payandalar ve göğüsleme duvarları yaparak ömrünü uzattı. Rivayete göre Bizans'ın Türkler tarafından alınacağına inandığı için kıble tarafının sağındaki bir payandayı minare temeli ve kaidesi olarak yapmıştı. Fatih, İstanbul'u aldıktan sonra bu mabedi esaslı bir surette tamir ettirdi. Daha sonraları ilk tahta minarelerin yerine tuğla minareler yapıldı. Hasılı her Osmanlı Padişahı bu ilk Fetih yadigârını ayakta tutmak için tamirat yaptırmıştır. II. Selim zamanında mabed, 1037 yaşını dolduruyordu. Bir tarafına bir buçuk arşın kadar eğilmişti. Binanın dört tarafına kırlangıç yuvaları gibi evler yapılmıştı. Padişah, mimar başı Koca Sinan Ağa'yı çağırdı, beraberce mabedi incelediler ve esaslı bir tamirat yapılmasına karar verildi. Sinan derhal işe başladı. Etrafı saran köhne yapılar yıkıldı. Mabed kalın payandalarla desteklendi. Ana kubbeyi desteklemek için, kubbe ile mütenasip olarak kuzey batı tarafına iki kalın minare yapıldı. Şimdi bu ihtiyar mabedin yaşı daha da ilerlemiştir. Minareler ana kubbenin dayandığı son payandalardır. Eğer minareler yıkılacak olursa kubbe tamamıyla yere serilecektir ve tetikte bulunan Hıristiyanlık alemi de Türkler Ayasofya'yı yıktılar! diye feryadı basacaktır. Merhum Kemal Altan aşağı yukarı bu mealdeki raporu ilgililere verdi ve minarelerin yıkılmasından vazgeçildi." (Ahmet Kabaklı / 6 Haziran 1995 Salı / Türkiye Gaz.)

***

Ayasofya'nın müze yapılması insanımızı öyle üzmüş, öyle rahatsız etmiştir ki yıllarca Ayasofya Kürsüsünde ders veren, vaaz ü nasihatlerde bulunan Abdülhakim Arvasi Hazretleri'nin; 'Yıkılsa da Müslümanlar bu zilletten kurtulsa' dediği söylenir.

***

Bu satırlarımızın yazılış amacı; geçmişi sorgulamaktan ziyade gizliliğini hâlâ koruyan bu konunun neden insanlarımıza açıkça söylenmediğidir. Tarihimizin en mühim hadisesi sayılan Fetih ve onun sembolü olan Ayasofya bu gün ne için cami değil de müzedir? Sebep ne olursa olsun bunu bilmek bu millet fertlerinin hakkı değil midir?

TÜRKÜLER

YUSUF ÖZCAN

Ciğerde közlenir yürekte iüter
Dilleri dağlayan yanık türküler
Hasret bahçesinde inleyip öter
Gecenin sesine tanık türküler

Derdini deşende değen tezene
Aralar perdeyi çatar düzene
Baş kaldırır ezilenle ezene
Yalana riyaya kanık türküler

Karalar üstünden kalksa aklanır
Lacivert sulara girip saklanır
Gariptir yurdunda hep yasaklanır
Yargısız insafsız sanık türküler

Yıldıza tutunur güneşe akar
Ya sürgün olur ya kelepçe takar
Çivili gözlerle manasız bakar
Kar yangını yemiş donuk türküler

Şükreder boşluğa diker başını
Göstermez zalime zerre yaşını
Koyar duvarıma mihenk taşını
Özcan'ıma her dem konuk türküler

KALLEŞÇE ÖLDÜRÜLEN TÜRK BAŞBUĞLARI – 3

FATİH SULTAN MEHMET HAN'IN ZEHİRLENEREK ÖLDÜRÜLMESİ

ALİ DEMİREL

Milletimizin, pek çok konuda olduğu gibi bu konuda da bildikleri sadece, kasıtlı olarak verilen yalan, yanlış ve eksik bilgilerden ibarettir. Aslında tarihimizle, neredeyse hiç ilgilenmeyiz. Yabancı kaynakların, çoğu kasıtlı olarak verdikleri bilgilerle yetiniriz. Böylece her yabancı tarihçinin yazdıklarını düşünmeden kabul eden, etkilenerek yabancı hayranı haline gelen, hatta atalarımıza ve de kendimize düşmanca tavır takınabilen zavallı nesiller yetişmektedir. Yerli tarihçilerimizin (istisnalar hariç) yazdıklarını makbul kabul edenler de aynen yanlış, yalan ve de eksik bilgi edinmiş olurlar çünkü onların kaynakları da yabancı tarihçiler ve onların yazdıklarıdır. Araştırmayan, bilgi birikimi olmayan tarihçilerimiz (yine istisnalar hariç) işin kolayına kaçarak bazı yabancı tarihçilerin kuyruğu olurlar. Bazı sözde tarihçilerimiz ise hamagadırlar. Çok az olan gerçek Türk tarihçileri ise ne yazık ki seslerini fazla duyuramamaktadırlar. Hoş duyurmaya çalışıyorlar ama okuyan ve dinleyen kim?..

Fatih Sultan Mehmet Han'ın zehirlenerek öldürülmesi gerçeğinin üzeri sürekli kapatılmaya çalışılmıştır, bu çaba halen sürmektedir. Ta öldürüldüğü zamandan beri yabancı yazarlar ve onların kuyrukları olan yerli hamagalara göre; Fatih zaten hastaymış, hanedan mensuplarının zaten irsi bir hastalığı (nikris) varmış, mış, mış... Hayır! Onların yazdıkları ve söyledikleri gibi değil. Fatih zehirlenerek öldürülmüştür, bunu tartışmak bile gaflet içinde olmaktır. Fatih'in nasıl öldürüldüğünü elbette aşağıda, olabildiğince ayrıntılı olarak açıklamaya çalışacağım ama öncelikle bilmemiz gereken husus; Fatih'i kim veya kimler (hangi millet, milletler) öldürdü? Bu sorunun yanıtını anlamak, dolayısıyla durumu tam olarak kavramak için Fatih'in hangi sebeplerden ötürü öldürüldüğünü irdelemek gerekir. Şimdi ben burada, birkaç cümleyle şu şu sebeplerden dolayı bu cinayet işlendi, der cinayetin ayrıntılarına geçebilirim. Ama şunu biliyorum; insanlarımızın çok büyük bir çoğunluğu, kısaca (birkaç cümleyle) yazacağım sebepleri, ne yazık ki kavrayamazlar çünkü okumadıkları için Türk tarihini bilmezler. Doğrusu böylesi konularda, gerçek yazarlarımızca okuyuculara sunulacak bilgiler de ne yazık ki yeterince yayınlanmamakta, okuyuculara ulaştırılamamakta, ulaştırılmamaktadır.

Cinayetin sebeplerini anlayabilmek için iki konuda yeterli bilgi sahibi olunmalı. Bunlardan birisi Fatih Sultan Mehmet Han'ı tanımak, diğeri ise, konu ile ilgili olan bölümleriyle Türk tarihini bilmek gerekir. Öncelikle Türk tarihinin ilgili bölümlerine bir bakalım: Son yıllardaki tarihi, arkeolojik ve dil bilimce yapılan araştırmalar sonucunda; Sümer Uygarlığının bir Türk Uygarlığı olduğu, Eti uygarlığının da öyle olduğu itirazsız kabul görmektedir. Eti Uygarlığının bir kolu olan Luvilerin uygarlık merkezi olan Turıya halkının da Asya kökenli Turani bir ırk olduğu (yani Türk oldukları) artık anlaşılmıştır. Homer'in destan şeklinde yazarak uzun uzun anlattığı Turıya savaşı, insanlık tarihi açısından çok önemlidir. Şöyle ki: Bir tarafta Asya kökenli, tek Tanrılı Türk Töresi temeline dayalı uygarlığın temsilcisi olan Turıyalılar. Ve Turıyalılarla aynı töreye sahip olan, yine Orta Asya kökenli 18 il sahibi devlet ve devletçik, Turıyalıların yanında yer almışlardı. Bu devlet ve devletciklerden bazıları şunlar: ... *Karialılar, kıvrık yaylı Palonlar, ... Lelegler, Kaukonlar, Tanrısal Pelakslar, Lykialılar, Mysialılar, Thymbre çevresindekiler, Phrygialılar, atlı arabalarla döğüşen Malonialılar (İlyada – Homer)*... Karşı tarafta ise, yine bir Türk ülkesi olan Pelaksların ülkesine, başlangıçta sığıntı olarak yerleşen, sonradan o bölgenin sahibi gibi davranan (Yunanistan toprakları) Akalar ve Ispartalılar ile batıyı temsil eden, o günün bütün kavim ve devletlerinin birleşmesinden oluşan (tıpkı binlerce yıl sonraki haçlılar gibi) barbarlar ittifakı vardı. Aslında bu iki karşıt taraf; iyi ile kötünün, hatta ilahi güçlerle şeytani güçlerin karşı karşıya gelmesidir. Bu iki karşıt gücün Turıya savaşından önceleri de yani insanlık tarihinin çok eski devirlerinde de defalarca savaştıkları muhakkaktır. Turıya savaşı; Aka/Yunan – Turıya/Asya, dolayısıyla doğu ile batının en büyük savaşlarından biridir, bir bakıma bilinen ilk dünya savaşıdır. Bu mücadeleye, zaman boyutunu hesaba katmadan evrence bakılırsa şu durum açıkça anlaşılır; Şeytani güçlerle İlahi güçler ezelden beri, insanın yaratılışından beri, savaş halindedirler. Bazen din savaşı şeklinde, bazen çıkar savaşı hatta çok basit nedenlerle savaşılıyormuş gibi olur. Genelde ise doğu ile batının savaşı şeklinde tezahür eder. Ama savaşın ve düşmanlığın ana sebebi hep aynıdır; İlahi ve Şeytani inanç ve anlayışların karşılaşmasından ibarettir. Turıya savaşında; Yunanlılar ve yandaşları kötü tarafı, Turıyalılar ve onların yanında yer alanlar ise iyi tarafı temsil etmişlerdir. Bu saptamayı sadece ben yapmıyorum; başta Turıya destanını yazan Homer, çeşitli vesilelerle yazıyor. Ayrıca Birgit Brandau gibi tarafsız olamaya çalışan batılılar da bu hususu açıkça yazmışlardır. Turiya savaşında, batının sapık ve barbar medeniyetini temsil edenler, şeytana hizmet için savaşırken insanlıklarını hep unutmuşlardır. Fırsat ellerine geçtiğinde nasıl birer vahşi yaratıklar haline dönüştüklerini, içlerindeki albız duygularının nasıl ortaya çıktığını kavrayabilmek için şu iki örnek yeterli olacaktır sanırım: Irmak kıyısında yakaladıkları, daha çocuk yaştaki Turıyalı gençleri, askerlerinin ve komutanlarının karşısında diri diri boğazlarını keserek öldürmüşlerdir. İkinci örnek ise; Karadeniz kıyılarından bir gurup Amazon (Türk kadın savaşçı) anamız Turıyalı kardeşlerine yardıma gelmişlerdi. Amazonlardan biri savaş sırasında bir gurup düşman arasında kalmış ve öldürülmüştür. Amazonun cesedi yine asker ve komutanların önüne getirilmiş; hayasızların komutanı tarafından ölü bedene alenen tecavüz (cinsi ilişki) edilmiştir...

Turıya savaşında, bilindiği gibi şeytani güçler hile ile İlahi güçleri yani Turıya halkını ve onların yanında yer alanları yendiler. Bu arada Turıyalıların muhteşem kralı Hektor'un öldürülmesi, bence günümüzde bile yüreğimizin bir köşesindeki sızıdır... Düşmanların savaş sonunda uyguladıkları insanlık dışı vahşeti hiç yazmayayım!..

Savaş sonunda; kargaşa sırasında kaçarak kurtulabilen Turıyalı komutanlardan asil Aeneas ve yanındakilerin Fransa tarafına giderek Marsilya kentini kurdukları, Yaşlı Turıya kralı Primaus'un küçük oğlu Paris'in kurduğu kente ise Paris adının verildiği... Ve benzeri iddialar pek çok batılı tarihçiler tarafından yazılmıştır...

Anadolu'daki, özellikle Ege Bölgesindeki Türklerden bir kısmının, Başlarında Turhan Bey olduğu halde, gemilerine binerek, Ege Adalarını geçip, ta İtalya'nın batısına kadar gittikleri bilinmektedir. Günümüzde bile İtalya'nın batısındaki denizin o bölümüne Tirhen (Turhan) Denizi denmektedir. Karaya çıkan Türkler; başta Floransa ve Po ovası olmak üzere İtalya'nın o yörelerine yerleştiler. 12 tane kent kurdular. Bu kentlerden bir tanesi de, Turhan Bey'in yakınlarından Tarkan'ın kurduğu kenttir. Günümüzde bu kentin adı Tarkanium'dur... O çağda İtalya'nın yerli halkı olan Latinler, vahşi ve barbar idiler ve de ilkel bir yaşantıları vardı. Latinlerin ileri gelenleri Türk

beylerinden, kendileri için şehir kurmalarını istediler. Türkler de Tiber ırmağının kenarına Roma kentini kurdular. Latinler bir başka şey daha istediler; Türklerin yönetici olarak başlarına geçmelerini istediler. Böylece Roma İmparatorluğu kurulmuş oldu. İki çocuğu emziren bozkurt efsanesi yeni imparatorlukta da sembol olarak benimsendi. Roma İmparatorluğunun İlk 5-6 İmparatorunun adıyla sanıyla Türk oldukları tespit edilmiştir (bu konuda ayrıntılı bilgi edinmek isteyenler Adile AYDA Hanımefendinin araştırmalarını okuyabilirler). Bütün tarihi vesikalar ve deliller önlerine konulsa bile bazı hamagalar (hain, mankurt ve güdük akıllılar) asla inanmak istemezler ve körü körüne aksini iddia etmekle kalmayıp alay bile ederler. Ama inanın şimdilerde ben onlarla alay ediyorum. Sebebi şudur: Prof. Guido Barbujani ayrıntılı olarak yaptığı gen (DNA) araştırması sonucunu 08.12.2004 yılında ***"Genler, lisanlar ve evrimleri; Etrüsklerin genetik analizi"*** başlıklı raporu ile Etrüsklerin Türk olduklarını açıkça ilan etmiştir. Araştırma ve laboratuar incelemelerinin sonunda hazırlanan söz konusu raporun, maddeler halinde son bölümü şöyle:

1) Farklı arkeolojik bölgelerden alınan örnekler arasında önemli bir ayrılık çıkmadı. Bundan çıkan sonuç, Etrüsklerin sadece kültürel bir topluluk olmadığı, aynı zamanda genetik birliği olan bir toplum olduğudur.

2) Genetik olgunlukları, günümüzün modern toplumlarının seviyesindedir.

3) Etrüskler, genetik açıdan bu günkü Doğu Akdeniz insanı ile akrabadır. İtalyanlarla değil, günümüzde yaşamakta olan Türklerle çok kuvvetli akrabadırlar. (Son Truvalılar – Sinan Meydan)

Yukarıda yazdığım tarihi gerçekler, çok çok kısaltılmış özetlerdir. Bunları yazmak zorundaydım çünkü Fatih'in öldürülme sebebinin anlaşılması için bunların bilinmesi gerekiyor.

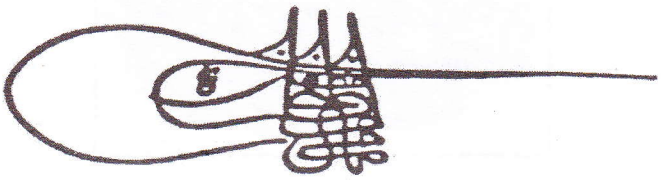

FATİH SULTAN MEHMET'İN TUĞRASI

Şimdi biraz da Fatih Sultan Mehmet Han'ı tanıyalım. Her şehzade gibi o da, daha küçük yaşta özel öğretmenler tarafından eğitim ve öğretim altına alındı. Fatih'in, çok zeki ve Allah vergisi kabiliyetleri olmasının yanı sıra Akşemsettin gibi o çağın, maddi bilimlerde çağının üstünde olan ve de manevi mertebesi yüksek olan hocaların elinde yetişmiş olması, onu çok özel bir kişi haline getirmişti. Bilgiliydi, bilgeydi. Arapça, Farsça, İbranice, Keldanice, Slavca, İtalyanca, Rumca, Latince ve eski Yunanca dillerini biliyordu. Manevi yüceliği ve de İlahi olarak yüklendiği görevi herkesçe malum. Osmanlı İmparatorluğu sarayında ilk defa büyük bir kütüphane kurulmasını sağlamıştı. Çok kitap okuduğu da bilinmektedir. Manevi yönünün kuvvetli olmasının yanı sıra akli bilimlerde de bilgiliydi ve de bilim insanlarını el üstünde tutuyordu.

Şimdi gelelim Fatih Sultan Mehmet Han'ın zehirlenerek öldürülmesinin sebeplerine: Doğu Roma İmparatorluğu; batının sapık inançlarına sahip yani çok tanrılı, barbar ve diğer insanları ve milletleri sömürmeyi yaşam biçimi haline getirmiş bir devlet şekline dönüşmüştü. Yani batılı zihniyetin temsilcisi haline gelmişti. Fatih ilk iş olarak Doğu Roma İmparatorluğunu ortadan kaldırdı. Sonra batılı zihniyetin (çok tanrılı zihniyetin) egemenliği altında bulunan Yunan topraklarını ele geçirmeye başladı. Osmanlı İmparatorluğu'nun içine kattığı bütün ülkelerde ve o ülkelerin insanları arasında adalete ve insan haklarına dayalı yönetimler kurmaktaydı... O bütün bunları yaparken; iyi ile kötünün savaştığının, batı ile doğunun uygarlık mücadelesi yaptığının farkındaydı. Doğruyu, doğuyu ve de İlahi güçleri Türk milletinin temsil ettiğinin bilincindeydi. Ama batılılar (bütün haçlı kavimler ve de Vatikan – Papalık), Fatih'in böylesi evrensel bir bilinç içinde olduğunun farkında değillerdi, fakat bunu anlamaları uzun sürmeyecekti. Fatih, kendisi için Kayzer-i Rum (Roma Başbuğu), yönetimi altındaki ve de yönetimine alacağı topraklar için de Diyar-ı Rum diyordu. Kendisini Roma İmparatorluğunun varisi olarak görmekteydi. Papalık ve de batılılar önce Fatih'in bu söylemleriyle ne demek istediğini anlayamadılar, daha doğrusu yanlış anladılar. **Dönemin Papası II. Pius, Fatih Sultan Mehmet'e bir mektup yazarak, 'Vaftiz' olarak Hıristiyanlığı kabul etmesi halinde kendisini dünyanın hâkimi yapmayı teklif etti...** Fatih bir başka şey daha söylüyordu; 'Ben Karahanlıyım', diyordu. Bu söylem hem Karahanlı devletini (ilk Müslüman Türk Devleti) kuran Türkleri ifade ediyor hem de Oğuz Kaan'ın babası Karahan'ı işaret ediyordu. Yani o Türklüğünün bilincinde olarak, kimlere karşı, niçin mücadele ettiğinin farkındaydı. Roma İmparatorluğunu atalarının kurduğunun bilinciyle papalığa şöyle bir mektup yazdı: ***"İtalyanların bana düşman olmalarına şaşıyorum. Biz de İtalyanlar gibi Troyalılar'ın soyundanız. Yunanlılardan, Hektor'un öcünü almak benim kadar onlara da düşer. Onlarsa bana karşı Yunanlıları tutuyorlar."*** Fatihin böylesine bilinçli olarak yazdığı mektup batılıları (haçlıları) tedirgin etmeye yetmişti. O hem yeni Roma İmparatoru olmaktan söz ediyor hem de Roma İmparatorluğunu atalarının kurduğunu işaret ediyordu. Fatih'in batılıları ürküten ve korkuya kapılmalarına sebep olan ikinci bir çıkışı ise Çanakkale yakınlarındaki Turıya harabelerini ziyaret etmesi olmuştur. Fatih, Midilli seferi sırasında Turıya harabelerinin olduğu yere gelir. Sessizce kentin kalıntıları içinde dolaşır. Ve şöyle der: ***"Allah beni bu şehrin ve halkının dostu olarak bugüne kadar esirgedi. Biz bu şehrin düşmanlarını yendik ve onların vatanlarını aldık. Burayı Yunanlılar, Makedonyalılar, Teselyalılar ve Moralılar ele geçirmişlerdi. Bunların biz Asyalılara karşı kötülüklerinin öcünü, aradan birçok devir ve yıl geçmesine rağmen onların torunlarından aldık."*** Turıyalıların Türklüğü ve öcünün alınması ile ilgili düşünce ve tespit sadece Fatih'le sınırlı değildir. Doğu Romalı Kardinal İsidore, Fatih'ten söz ederken 'Truvalıların Prensi' olarak bahseder. Daha İstanbul fethedilmeden, Katalanlı gezgin Petro Tafur; Türklerin Turıyalılar olduğunu bu nedenle bir gün mutlaka öçlerini alacaklarını, söylemiş-yazmıştır. 1444 yılında (yine istanbulu'un fethinden önce) İstanbul'a gelen gezgin Ancolani Cyriak'a göre: Dünya ikiye bölünmüş durumdadır. Bir yanda Yunanlılar ve çocukları (yandaşları) diğer yanda ise Turıyalıların çocukları olan Türkler vardır. Görüşünü böyle ifade eden Cyriak aslında şunu ifade etmektedir; Dünyada iki köklü inanç kültürü vardır, biri batı medeniyeti diğeri ise Türk medeniyeti... Turıyalıların Türklüğü ile ilgili yazan daha çok Avrupalı tarihçi adı sayabilirim ama gerek yok sanırım... Net olarak anlaşılmaktadır ki; Fatih Sultan Mehmet Han, Turıyalıların Türklüğünü bilmektedir. Onların neyin mücadelesini verdiklerinin de bilincindedir. Yani evrence yüksek düzeyde, Adem neslinin şeytani güçlerle mücadelesinin farkındadır. Sadece düşünce bazında bu bilinç düzeyinde kalmayıp, milletinin ve ordusunun başında, İlahi amaçlara yönelik bir savaşın baş savaşçısı konumundadır. Fatih'in nasıl bir bilinç içinde olduğunu ve neleri yapmak

istediğini anlayan batı tedirgin olmuştur, ürkmüştür, korkmuştur...

Burada konumuza kısacık ara vererek bir hususa açıklık getirmek istiyorum. Daha önceleri yazdıklarımdan da görüldüğü gibi; Yeryüzünde Şeytani güçlerle İlahi güçlerin sürekli savaş halinde olduklarını yazıp durmaktayım. Bazı okurlar şöyle bir düşünceyi sorguluyorlar; 'batılılar ve yandaşlarının hepsi düşman mı?' Hayır, tam da öyle değil. Bilenler bilir; Şeytani güçler, dahası Şeytana tapanlar, Adem nesli içinde çok küçük bir azınlıktır. Her devirde olduğu gibi günümüzde de böyledir. Sayıları birkaç bin kadardır. Dünya ekonomisinin büyük bir bölümü kontrolleri altındadır. Dünya basın yayınının çok büyük bir bölümü ellerindedir. Dolayısıyla dünya siyasetine yön verebilecek güçlere sahiptirler. Ekonomik güçlerini de kullanarak kendilerine bağlı pek çok kurum ve kuruluş oluşturmuşlardır. Demokrasi, insan hakları, toplumların kalkınması için yardım ve borç programları, yardımlaşma gibi hususlar kullanılarak insanları istedikleri şekilde yönlendirmektedirler. 'Batılı' tabirine gelince: Şeytana hizmet nedenler; bazı insanların ve bazı toplumların yaşam koşullarını üst düzeylere çıkarırlar, bunun için diğer insanların sömürülmesi esastır. Dünyevi – bedensel arzu ve isteklerinin tatmininden başka amacı olmayan insan ve toplumlar oluştururlar. İşte bu insan ve toplumlar 'BATILILAR'dır. Şeytani güçler bir başka inanç gurubunu da hep yanına almıştır. İsa Peygamberin yolundan sapan ve de Haçlı zihniyetinde olanlar, Şeytani güçlerin taşeronluğunu üstlenmiş durumdadırlar. Sözünü ettiğim bu toplumlarda – milletlerde – devletlerde yaşayanların içinde (sayıca çok az da olsalar) Şeytani güçlerin emirlerini yapmayan hatta Şeytani güçlerin farkında olanlar vardır. Ama bu iyi insanlar sayıca çok az olduklarından içinde bulundukları toplumun davranışlarında değişiklik yapacak etkinlikler ortaya koyamazlar. Sonuç olarak; Şeytani güçlerin tamamı birkaç bin kişi artı onların taşeronları konumunda olan (bunların sayıları da birkaç bin kişi) Haçlılardan ibarettir. Bu iki şer ittifakın güttüğü insan sürüsündeki kişi sayısı ne yazık ki 3 milyar civarındadır! Bu koca insan sürüsünün içinde ise bir avuç uyanmış insan... Bu uyutulamayan (batılıların arasındaki) insanlar arasında bilim insanları, tarihçiler ve fikir adamları da vardır. Durum bu!

Batılılar tarihin her devrinde, Türk milleti içinde hainler yetiştirmişlerdir. Artı, kendi içlerinde yetiştirdikleri ajanlarını Türklerin üst düzey yöneticilerinin içine - yakınına sokmayı hiç ihmal etmemişlerdir. Fatih zamanındaki hainlerden biri de **Maestro Lacopo idi.** Tarihçi Franz Babinger'in yazdıklarına göre; Fatih zehirlenerek öldürülmüştür. Bu işin arkasında papalığın olduğu ise kesindir. Sürekli Haçlılarla işbirliği yapan Venedikliler Fatih'i öldürmek için 14 kez teşebbüste bulunmuşlardır. **Sonunda bu işi; İtalya'dan, uydurma bir kaçışla Osmanlı'ya sığınan Yahudi asıllı tabip Maestro Lacopo yani Yakup Paşa vasıtasıyla başarmışlardır.** Sinsi, bir köle gibi itaatkâr ve çalışkan olan bu casus, bütün marifetlerini kullanarak Fatih'in en önemli doktorlarından biri olabilmiştir. Bu arada sağladığı güvenin de sonucu olarak, paşalık unvanı ile taltif edilmiştir. Artık Fatih'in en yakınlarında bulunabilmektedir.

Fatih, bütün dünyayı yönetimi etkisine alabilmek ve Yüce Yaratıcının insanlığa gösterdiği yolda ilerlemesini sağlamak amacıyla yepyeni bir Roma İmparatorluğu oluşturmak istiyordu. Bunun için İtalya ele geçirilmeliydi. Ertrüks (Latinlerin atalarımıza verdiği ad bu) atalarımızın kurduğu o muhteşem imparatorluğun merkezini ele geçirmek istiyordu. Tasarladığı fetih için Toronto başlangıç merkezi olacaktı...

Fatih çok sağlıklıydı, o kadar ki, 300 bin askerden oluşan büyük bir orduyla sefere çıkmak üzere, gereken hazırlıkları tamamlamıştı. Orduyu, son hazırlıkların yapılması için Tekfur Çayırı denen yerde konuşlandırmıştı. İşte bu hazırlıklar sırasında Fatih birdenbire hastalandı! Nedeni belirsiz. Her geçen gün ağrıları ve ıztırabı artmaya başladı. Doktor **Maestro Lacopo yani Yakup Paşa** tarafından tedavisine başlandı. Doktor; aslında sağlık için çok riskli olan **şerâb-ı fariğ denilen ilacı Fatih'e içirdi. Söz konusu ilaç zaten tehlikeliydi, öncelikle başkaca tedaviler denendikten sonra en son çare olarak kullanılabilirdi. İlacın içirilmesinden sonra, Sultan Fatih birkaç saat içinde hayatını kaybetti. Bu durumda pek çok soru akla gelmekte. Sağlıklı durumdayken neden aniden kötüleşti? İçirilen** o ilacın dozu nasıldı? Dahası gerçekten o ilaç mı içirildi, yoksa zehir mi içirildi? Damla hastalığının (nikris), ani bir rahatsızlıkla bu kadar kısa zamanda ölüme sebep olamayacağı biliniyordu...

FATİH SULTAN MEHMET

Önce Fatih'in ölümünü sakladılar. Sultan'ın rahatsızlandığını, ilk tedavisinin yapıldığını; iyileşmesi için İstanbul'a dönülerek hamamlarda tedaviye devam edileceğini söylediler. Fatih'in cesedi gizlice, özellikle askerlere gösterilmeden İstanbul'a götürülüyordu. Askerler Fatih'i çok seviyorlardı, üst düzey ordu komutanları durumdan şüphelendiler ve tahtı revanı durdurarak Sultanı görmek istediklerini söylediler. Yapılan itirazlara aldırmadan tahtı revanın perdelerini açtılar. Tahtı revanın içinde Fatih'in cesediyle karşılaşan askerler; bu bir cinayettir diyerek adeta çılgına döndüler! Bazı askeri birlikler Yahudi mahallesini basarak talan ettiler. Üst düzey komutanlar ise Saraya gidip baş vezirin kafasını kestiler (*Tarihçi Alphonse de Lamartine*). Yahudi Doktor Yakup Paşa'nın akıbeti hakkında çok çeşitli söylemler ve yazılanlar vardır. Bence en doğrusu; tarihçi Franz Babinger'in yazdıklarıdır. Bu tarihçinin yazdıklarına göre askerler Tabip Yakup Paşayı parçalayarak öldürmüşler... Hamagalar, batılı sahiplerinin etkisiyle Fatih'in nikris hastalığından öldüğü yalanını söyleyip yazdılar! Burada üzücügülünç (trajikomik) olan şey, bu iddialarına kaynak olarak Âşık Paşazadeyi göstermeleridir. Oysa Âşık Paşazade, Fatih'in hastalıktan ölmediğini, aksine zehirlenerek öldürüldüğünü yazmıştır. Bu konuda bir de şiiri vardır. Fatih'in

suikast sonucu öldürüldüğünü, bazı yabancı tarihçilerin yanı sıra, hamaga olmayan Türk tarihçiler de açıkça yazmışlardır. Söz konusu tarihçilerimizden biri de Hayrullah Efendidir.

Fatih'i Zehirleyen kişinin kim olduğu anlaşıldı sanırım ama onun arkasında kimler vardı? Bu sorunun cevabı da bence açıkça belli. Sultan Fatih'in (onların deyimiyle Büyük Kartal'ın) ölüm haberini alan Papalık; Korkularını üzerinden atmanın rahatlığı ve sevinci içinde bütün haçlı âlemine emir verdi. 3 gün 3 gece bütün Avrupa Kiliselerinde, sevinç çanları çaldırdı... Asıl katil anlaşılmış olmalı! Yoksa anlaşılmadı mı?

Sonuç olarak; Fatih Sultan Mehmet Han atamız, şeytana hizmet edenler tarafından şehit edilmiştir. Ruhu şad olsun, Uçmağ'da mutlu ve nurlu olsun. Türk Milleti, Yüce Yaratıcının Kutlu Kavmi olarak görevlerini yapmaya devam edecektir...

ÜSTÜMDEKİ TOZ– TORPAQDAN SAVAYI

İNTİQAM CEVANŞİR YAŞAROĞLU

Bu vətəndə hamı yer-yurd yiyəsi,
Bircə mənim bircə qarış yerim yox.
Dərd içində boğulsam deyərəm ki,
Nə xəşbəxtəm, mənim dərdim-sərim yox.

Bəlkə mənə günahkar da deyərlər,
Bu havanı udduğumçün havayı.
Bircə qarış torpağım yox, yerim yox,
Üstümdəki toz-torpaqdan savayı.

Neynim? mənim qismətim də beləymiş.
"Diribaş"dan "Ağıllı"dan olmadım.
"Ağıl payı" paylananda mən yazıq,
Qapaz aldım öz payımı almadım.

KALELERİNDEN GERİYE KALAN COĞRAFYA

ANDAÇ

Geçtiğimiz sene, genç arkadaşım Yusuf'un ısrarlı davetine uymuş, ilk defa göreceğim Osmaniye'ye gitmek üzere Adana uçağına bindiğimde; bir dostu ziyaret etmenin yanı sıra, doğuya açılan kapısından, yörenin kültür ve tarihini görme fırsatını da bulacağımdan olsa gerek heyecanlı sayılırdım. Yanıma aldığım broşürlerden faydalanarak tarihsel dokusu ve kültürü hakkında edineceğim bilgilere dayanarak Osmaniye'ye hazırlanmıştım.

Türklerin 1071 yılında Malazgirt Zaferi ile ezelden beri Türk yurdu olan Anadolu'ya Orta Asya'dan gelen yeni Türk gurupların yerleşmesine müteakip 1082 yılında Ulaşlılar Aşireti Torosların güneyine inmişler, bugünkü Osmaniye'nin Gebeli ve Karaçay Mahallesi bölgesine yerleşmişlerdir. Bu olay Osmaniye'nin kuruluşunun başlangıcı sayılır.

Akdeniz iklimine sahip ve Çukurova'nın bir parçası olan Osmaniye, muhteşem doğası ve renkli tarihi ile günümüzde olduğu gibi geçmişte de önemli yolların kavşağında yer almıştır.

Tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan bölge Hitit, Asur, Roma, Bizans ve Osmanlı gibi uygarlıkların egemenliğinde kalmış, 2. Meşrutiyet ile Cebel-i Bereket Sancağı, Yarpuz'dan Osmaniye Merkeze taşınmıştır. 1908'den itibaren 15 yıl Sancak, 10 yıl da Vilayet Merkezi olmuştur. 1933 yılına kadar il olan Osmaniye, bu tarihte tekrar ilçeye dönüştürülmüş, son olarak da 1996 da yeniden il statüsüne kavuşmuştur. Şimdilerde Doğu Akdeniz'in tarımla birlikte ve tarımın içinde büyük yer tutan yerfıstığı yetiştiriciliği ile Türkiye'nin bu konudaki üretiminin %42'sini karşılayan ilimiz olmasıyla da önem kazanır. Aynı zamanda Yerfıstığı Borsası durumunda olup, sanayileşmede de bölgenin parlayan yıldızıdır. Doğusunda Gaziantep, güneyinde Hatay, batısında Adana, kuzeyinde ise Kahramanmaraş illeri ile çevrilidir.

Adana'ya indikten sonra, 45 dakika kadar süren otobüs yolculuğunun sonunda, Osmaniye'ye vardığımda Yusuf beni karşıladı. Karaçay Mahallesinde, duvarla çevrilmiş bahçe içindeki evlerinin önüne geldiğimizde, şaşkınlıkla etrafıma bakınıp, bir yerlerden gürül gürül akan su sesinin kaynağını arıyor, herhalde bir tür yer altı akiferleri sisteminden, büyük basınçla geliyor olabilir diye düşünüyordum. Açılan kapıdan Yusuf'un, manevi kızım saydığım hanımı Rabia ve kızı Melisa'nın gülen yüzleriyle karşılandım. Şirin ve oldukça güzel görünen avluya girdiğimde, ilk defa gördüğüm ilginç bir durumla karşılaştım.. Bölgenin su kanalı, avlunun duvarı boyunca beton bir kanalın içinden akıyor, avlunun sonunda tekrar yer altında kayboluyordu. Onlar, benim şaşkınlığımı gülümseyerek seyrediyorlardı. Özlem faslını giderdikten sonra, bahçeye kurulan masada, birbirinden nefis yöresel yemekler yer almaya başladı. Togga çorbası, mercimekli köfte, sac kömbesi ve sarma dolmasının yanında buz gibi soğutulmuş nar ekşisi şerbeti eşliğinde yemeğimizi yerken Yusuf, kanala uzattığı bir aparatla, suyun bir kısmının yönünü değiştirmiş, yemek masasının altından akan suyun içinde, ayaklarımızı serinletmeye başladık. Buraya Çağlayan Bahçe adını yakıştırmıştım. Bu arada Melisa, yaşının izlerini göstererek 1.sınıfı geçmiş olmanın mutluluğu içinde etrafımda dönüyordu. İlgi odağının sadece kendisi olma isteğini, mutlulukla kabullenmiştim.

Yemek bittiğinde, içilen demli çayların eşliğinde biraz daha sohbet ettikten sonra, hep beraber Yusuf'un arabasına binip, yeşillikler arasından Cebel Yaylası'na çıktık. Olağanüstü tabiatıyla karşılaştığımda, perdelenmiş şehirli gözlerim açılmış, ufkum aydınlanıvermişti. Ciğerlerime temiz havayı doldurarak gök mavisi, yosun yeşili örtüler arasında güzel bir gün geçirdik. Yarpuz'dan aşağı inerken yolun kenarında, Turuncuya boyanmış tarihi Cebel-i Bereket Hükümet Konağı'nın önünde biraz durduk. Sonra, tarihi yapıyı görevini yapmanın rahatlığında, hatıralarıyla baş başa bırakarak yanından ayrıldık.

Çağlayan Bahçedeki akşam yemeği yine yöresel ağırlıktaydı. Aynı zamanda törensel bir havaya da bürünmüştü. Yoğurtlu döğme çorbası, ekşili köfte, saç böreği ve şalgam suyu ile hazırlanan yemeğimizi neşe içinde yerken, geceye eşlik eden su sesine, ağustos böceklerinin ve kurbağaların gece şarkıları katılmış, sanki görünmeyen bir maestro tarafından idare ediliyordu. Tabiatın takviminden eşsiz bir sayfa yaşanıyordu desem yanlış olmazdı. Daha sonraları gece orkestrasına, amcaları Bilâl Bey'in çaldığı sazın, birbirinden güzel nağmeleri de eşlik etmişti. Çukurova kokan türküler eşliğinde unutulmaz bir gece yaşanıyordu. Ve bu uzun gece şahidimdir, karanlık içinde rengârenkti dünyam. Bana öyle gelmişti ki o gün, yaşamın kendi kendimize sunduğumuz bir şey olduğunu bir kez daha hatırlatmıştı. Bizler var oluşumuzu zenginleştirebiliriz, kendimize daha fazlasını

verebiliriz ve kendi kendimize bu konuda izin verirsek daha üretici ve daha mutlu olabilirdik. Keyfim yerindeydi. Yusuf'a bakarak; " hadi bir yere gidip kahve içelim." dedim. Kişisel kahve kaybımı görmezden gelen hanımı, sataşmayı hemen savuşturdu. Gülümseyerek; "demli çayım hazır." deyip içeri girdi. Nedense kahve yapmayı sevmiyordu. Sadece böyle anlarda onu kızım gibi değil de kaprisli bir gelin gibi görüyordum. Geç vakte kadar keyifli sohbetler eşliğinde günü noktaladık.

Sabah, Kadirli'ye gitmek üzere yola koyulduk. Osmaniye'nin tarihsel dokusuyla tanışacaktım. Cevdetiye Kasabası'ndan saparak, Aslantaş Barajı Gölü'nün kıyısını da içine alan, geniş bir alana yayılmış, Karatepe Aslantaş Açık Hava Müzesi'ne geldik. Burası M.Ö 8. y.y'da Geç Hitit Çağı'nda kendisini Adana Ovası Hükümdarı olarak tanıtan Asitivata tarafından, bir sınır kalesi olarak yapılmıştır. M.Ö 8. veya 7. y.y'da Asurlular tarafından yakılıp yıkılmıştır. Hitit Hiyeroglif yazıları ilk defa burada tamamı okunarak çözümlenmiş ve Anadolu Hitit İmparatorluğu'nun 2 bin yıllık tarihçesi ortaya çıkarılmıştır. Aynı zamanda Türkiye'nin ilk Açık Hava Müzesi'dir. (Yeri gelmişken; Marmara Bölgesi'nde bulunan yeni bulguların ilk incelemesi sonunda, Hititler'in izleri bilinen 2 bin yıllık tarihçesinden de önce 4 bin yıllara uzandığını öğrenmiş olduk.) Asitivata'nın heykeli önüne geldiğimde, geçmiş dönemlerin hayâleti gibi, sanki zaman sıçramasına uğramış, anlamaz gözlerle şaşkın etrafını seyreder buldum.

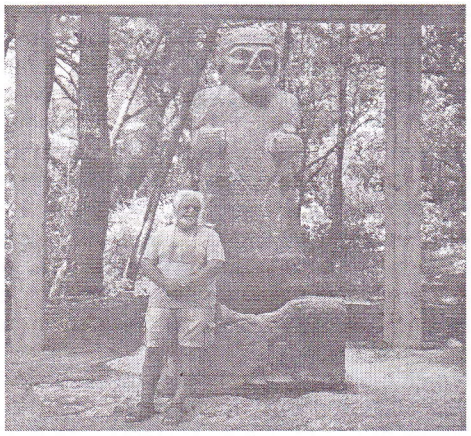

ADANA OVASI HÜKÜMDARI ASATİVATA

Karatepe Kalesi'nin arta kalan izlerine basarak, müzenin içindeki teşhir salonuna girdik. İçeriye girmek, geçmişe geri dönmek gibiydi. Daha sonra, açık havada sergilenen, tarihin taşlara kazınmış Finike Yazıtlarını Hitit Hiyeroglifleri'ni ve taşlara kazınmış çeşitli tasvirleri seyrederek oradan ayrıldık. Biraz ileride, yol kenarında bir tezgâhın üzerinde el sanatları sergileniyordu. Dikkatimi çeken ise; dergimiz Nevzuhur'un 34. sayısında Sayın Ali Demirel'in tanıttığı Çam Bardak ustası Fehmi Karaman'ın yaptığı bardakların bir başka biçimde olanının sergilendiğiydi. Karatepe de civar köylerde el sanatlarının güzel örneklerinden biri olarak yapılıyormuş. Maalesef yine kendisiyle yok olacak yaşlı bir ustanın elinden çıkmaktaymış.

ÇAM BARDAĞI KARATEPE

Cevdetiye Kesmeburun üzerinden Karatepe Aslantaş Ören Yeri'ne ulaşan yolun doğusunda, etrafa hakim olan tepede kurulan Bodrum Kalesi'nin eteklerinden başlayarak, kalıntıları çepeçevre birkaç km^2 alanı kaplayan Kastabala Ören Yeri'ne geldik. Diğer bir adı da Hierapolis olan Kastabala ilk kez Seleukos Krallarından 4. Antiochos Epiphanesi'nin hakimiyet döneminde (M.Ö 175-164) basılan sikkelerde de Hierapolis adıyla anılmıştır.

Sütunlu Caddeden geçerek, tarihin bekçiliğini yapan kalıntılar arasında dolaşmaya başladık. Burası, tiyatrosuyla, bazalikası, kilisesi, hamam kalıntıları ve 13. y.y'dan kalma, tepeye hâkim Bodrum Kalesiyle Çukurova'nın en önemli antik kentlerindendir. M.Ö1. y.y'da kurulan şehir, aynı zamanda Roma ve Bizans döneminde önemli dini kent merkezlerinden biriydi.

Osmaniye'ye kaleler şehri denmesi boşuna değildir. Hepsini görmeye zamanımın yetmeyeceği acıktı. Nihayetinde serçe kanadıyla şahin uçuşu yapılamazdı. Sadece adlarından bahsetmekle yetineceğim. Cem, Aşılı, Çardak, Bahçe, Savranda, Tomlu, Anavarza, Toprak, Hemite, Harun Reşit, Yılan, Değirmendere, Babaoğlan, Kaypak, Kötü, Dereobası, Mitisin, Fenk, Karakışla kaleleriyle bölge, kalelerden arta kalan yerlerde yaşayıp, büyümeye devam ediyordu.

Eve döndüğümüzde,Yusuf'un kayınpederi 'hoş geldin' demek için uğramış, güzel bir sohbetin ardından, Zorkun'daki yazlıklarına davet edilmiştim. Osmaniye'nin tanınmış ailelerinden olan Fatih Bey'in yazlıktaki evi çok şirindi. Misafirperverliğini en üst noktada göstererek, temiz yayla havası eşliğinde güzel bir akşamı yaşatarak unutulmaz hatıralar hanesine bir çentik daha atmıştım. Bu arada Rabia'yı kahve yapmadığı için annesine şikâyet etmiş, lâkin annesinin kaşlarını çatıp kafa sallaması da para etmemiş, demli çaylarımızı içerken, sonuç alamayacağım anlaşılmıştı...

Sabah yeni bir güne uyandığımda, mesire yerlerine gitmek üzere hazırlandık. Karaçay Mesire Yeri'ni, Şelalesini, Çifte Mazı ve Kent Ormanı'nı gezerek, mavi ve yeşilin çeşitli tonlarıyla bezenmiş güzel bir günü daha değerlendiriyorduk. Kastabala Vadisi'nde, 160'a yakın kuş türünü barındıran ve Aslantaş Barajı'nı besleyen Ceyhan Irmağı'nın da içinden geçtiği Kırmıtlı Kuş Cenneti, görülmeye değer önemli bir doğa alanıydı. Buranın önemli özelliklerinden biri de, Türkiye'de üç yalıçapkını türünün yıl boyunca yakından görülebileceği tek yer olmasıydı. Diğer kuşlar arasında, Alaca Yalıçapkınını da güzel bir tesadüf olarak, görücüye çıkmış bir kız gibi bir an görünüp kaybolduğuna şahit oldum.

Osmaniye'de bir yaşam kültürü olan yaylacılığından da bahsetmem gerekirse; Zorkun, Olukbaşı, Ürün, Maksutoğlu, Bağdaş, Almanpınarı ilin en büyük yaylalarındandır. Ziyaretimin son günü Amanos Dağları üzerindeki yosun yığını gibi ormanlar arasından geçerken, Osmaniye manzaralarını doyasıya seyredip, Zorkun Yaylasına çıktık. Yusuf mangalı yakarken, hanımı Rabia yörenin tadamadığım başka lezzetleriyle bezediği sofrayı hazırlayarak, yeşillikler arasında yaşamımda keyifle hatırlayacağım unutulmaz bir gün daha yaşatmışlardı bana.

****

Fazla gezen biri olmadığımdan, geçen sene 4 günlük bu gezi moral olarak çok iyi gelmişti. Bu yıl ise; havadaki leyleğin gölgesi üzerime düşmüş olmalı ki, Mayıs ayında İstanbul'a olan hasretimi gidermiş, Haziran ayında ise, arkadaşım Hüseyin'in arabasıyla Antalya-Bergama arasındaki Ege'nin birbirinden güzel koylarında bata-çıka hızlandırılmış bir tur yapmıştık. Eylûlde, yine Osmaniye yolu görünmüştü. Yusuf'un yeni doğan oğlu Mert Alp'in dedesini görme isteği

bana iletilince yine yollara koyulmuş, sular içindeki Çağlayan Bahçede kendimi bulmuştum. Melisa ise, 2. Sınıfı bitirmenin bütün nimetlerinden yararlanmaya devam ederek ilgi alanımda olmayı sürdürüyordu. İlginç olan, yaptığım bu seyahatlerin hepsi de 4 günlüktü. Tesadüf mü yoksa 4 günden fazla bana katlanılamıyor muydu bilemiyordum!..

Akşam ekmeğini almak ve biraz da çevreyi tanımak adına, Karaçay'ın karşı komşu mahallesi Gebeli'ye gittiğimizde, merkezinde bulunan meydanın ortasındaki çınarın, heybetli bir ağaç olmasının ötesinde, canlı bir anıt gibi yükselmesi, görülmeye değer ve dikkat çekecek kadar güzeldi. Altındaki çay bahçesine yöneldiğimizde, Anadolu'nun hemen her yerinde olduğu gibi burada da yabancı olduğumuzdan sual dolu bakışlar üzerimize çevrildi. Çaycının övündüğü kaçak çaylarımızı içerken, bir şey dikkatimi çekmişti. Çınarın meydanı kaplayan diğer ucunda başka bir çay ocağı daha vardı. Mahalleli çınarı iki ayrı grup halinde paylaşmışlardı. Ağacın dibi, iki tarafı birbirinden oldukça farklı cadde gibiydi. Özellikle, gözlerini benden ayırmayan bir adama, nezaket girizgâhını atlayarak; " Bu çınar kaç yıllık acaba" diyerek saldırıya geçtim. Merakını giderme fırsatını kaçırmamak için hemen yanımızda belirivermişti. Tanışma faslından sonra, hikâyesini anlattı.

"Çınarımız 140 yaşındadır. Dedem Osman Berk buraya yerleştiğinde bu çınarı dikmiştir. Ben onun torunu Mithat Çavuş Berk'im." dedi. Şansa bak ki o kadar meraklının içinden, çınarı diken adamın torununu yakalamıştım. Masanın üstünde kâğıt ve kalemi görmüş, gazeteci olduğumu zannedip beyanat verir gibi konuşmaya devam etti. "Büyük gayretler sarf ederek buradan geçen Karanlık Dere Cağlan Suyu'nu (memba suyu) mahallenin evlerinin tamamına yaymışızdır." diyerek mahallenin ileri gelenlerinden olduğunu belirtti. Bu arada mahallenin çocukları da boş durmamışlar, maymunlar gibi çikirdeşerek etrafımızda koşuşturuyorlar, 'bizi de yaz, bizi de' diye coşmuşlardı. Yusuf, meydanın kıyısında olan Camiden çıkan dedesini görünce, alıp yanımıza getirdi. Tanıştıktan sonra o da sohbete katıldı ama tedirgin olduğunu görüyordum. Sonradan anladım ki, karşı gruptanmış. Çaylarımızı içtikten sonra ekmeğimizi alıp oradan ayrılırken, dedesinden dolayı olsa gerek ilgi odağı olmaktan kurtulmuş, sıradanlaşmıştık.

Ertesi gün bana güzel bir sürpriz hazırlanmıştı. Yusuf'un sayıca artmış ailesiyle birlikte, sabah erkenden yola koyulmuş, ilk defa göreceğim Gaziantep'e gidiyorduk. Haruniye (Düziçi) İlçesine yaklaşırken solda yükselen Nur Dağı (Dadaloğlu'nun Düldül Dağı) bütün ihtişamıyla gözlere keyif veriyordu. Eteklerinde her ne kadar görünmese de Haruniye Kaplıcalarıyla önemli bir turizm merkezi olarak dikkat çektiğini biliyordum. Sağ tarafta ise; bir ucu Hatay'a uzanan Amik Ovası yamalı bohça gibi rengârenkti. Sanki sonsuzluğu seyredip, uçsuz ve bucaksızlık olgusunu kavramaya çalışıyordum. Bereketin topraklarını seyrederek yola devam ettik. Gaziantep'e vardığımızda tahminimin ötesinde gelişmiş bir şehirle karşılaşmıştım. Eskilerin, doğunun Paris'i dedikleri kadar vardı.

Yusuf'un önderliğinde renkli bir dünyaya ayak basarak Bakırcılar Çarşısına girdik. İstanbul'un Kapalı Çarşısı, Mahmut Paşa ve Mısır Çarşısı karışımı gibi bir yerdi. Eskinin Köşker, Külekçi, Eskici, Haphapcı, Atar, Kendirci, Pir Sefa ve Hasırcı Çarşılarını bünyesinde toplayıp Bakırcılar Çarşısı adını almış olan bu yer, gerçekten görülmeye değerdi.

Öğlene doğru çarşı esnafından birine; "lahmacun yemek istesek bize nereyi tavsiye edersin" dediğimde bir an bile düşünmeden; " Tekne Camii yanındaki Metanet'e gidin" dedi. Uzun senelerdir hasretini çektiğim taze soğan ve taze sarımsakla hazırlanmış gerçek lahmacun yiyecektim. Söğürmeli istedik. (içine közlenmiş patlıcan ezmesi konur) Eskilerin bu lahmacuna, sıcırtmalı dediklerini biliyordum. Özel taslarda getirilen yoğurtla, istediğiniz kıvamda ayranı kendiniz hazırlıyorsunuz.

Yusuf, yemekten sonra bizi, 1635'lerde kurulmuş olan Antep'in tarihinde ayrı bir yeri olan Tahmis Kahvehanesi'ne götürdü. Tahmis, kahvenin dövüldüğü yer anlamına geliyordu. Güngörmüş masaları, müdavimleriyle çevrilmişti. Asma katı genellikle gençlerden oluşan, kendine özgü havasıyla, daha da önemlisi 40-60 yıllık müdavimleriyle, Antep tarihini yaşatan, görülmeye değer bir mekândı. Kafelere inat eski havayı soluyordu. Ismarladığımız yöresel Menengiç kahvesiyle Tahmis'in birer parçası oluyorken, tarihe yaptığı tanıklığı hissetmeye başlamıştım. İçilen çay ve kahvelerin kesinlikle odun ateşinin közünde pişirilmesi en ilginç özelliğiydi.

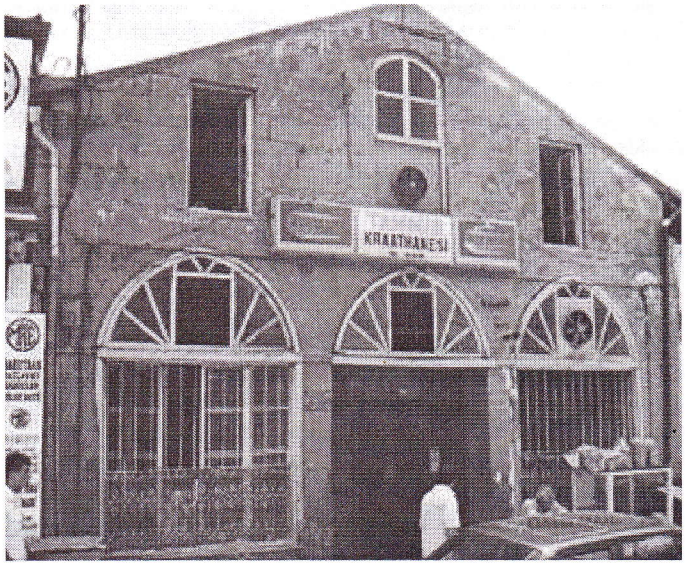

TAHMİS KRAATHANESİ - GAZİANTEP

Buranın müdavimlerinden olduğu her halinden belli olan bir bey'le selamlaşarak sohbete kapı araladım. Tarihinden başlayarak konuya hemen giriverdi. " Bu yer geçmişte Löküslü Kahvehane, Tömbekici Kahvehanesi olarak da anılmıştır. Osmanlı Mevlevihanesi'nin (1871-1926) son baş'ı olan Ayıntap Sancak Beyi Türkmen Mustafa Ağa Bin Yusuf (Şıh Mehmet Efendi) tarafından yaptırılmıştır. Babamla buraya gelmeye başladığım zamanlarda, burada dinlediğim hikâyelerle ve karagöz oyunlarını seyrederek büyüdüm. Bu eğlenceler, Tahmis'in olmazsa olmazlarındandı. Müşteri çekmek adına anlatılan hikâyeler bazen 30-40 gün sürer, devamı yarın diyerek dinleyenleri müdavim haline getirirdi. O yıllarda Köroğlu, Zaloğlu gibi hikâyeler çok beğenilirdi. Karagöz oyunları ise; sadece hatırladığım bir kaçından bahsedeyim. Kanlı Kavak, Ferhat ile Şirin, Karagöz'ün Yoğurt Satması, Evlat Katili, Karagöz'ün Güreşi, Hacıvat'ın Çebiş olması" dedi. Karagözcülerden Sakallı Ali'yi seyrettiğini, Cingan İbo'nun hikâyeleriyle büyüdüğünü, yanık sesli Kilisli Halil'in müzik ziyafetlerine katıldığından bahsetti. Anlatılanlar bana, İstanbul Şehzadebaşı Direklerarası'nın okuduğum hikâyelerini hatırlatmıştı.

Kısaca Antep'in tarihi dokusundan bahsetmek gerekirse; 1516 da Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. 1924 de İl olmuştur. Bizans devrine ait 36 kuleli Antep Kalesi görülmeye

değerdi. Şehirde bulunan eserlerin en eskisi 1357 tarihli Boyacı Camii'dir. Memlükler'e ait olan Ömeriye, Alinacar, Eyüpoğlu Camileri orjinal yapılarını korur. Kozluca, Yeni Cami, Kılıçoğlu, Bekir Bey, Eyşebaca camileri tek nefli camiler grubuna girer. Ahmet Çelebi, Alinacar, Ömerşeyh, Kozanlı, Esenberk, Handaliye camileri de çift nefli grubundandır.

Şehirde biraz daha dolaştıktan sonra Antep baklavasından ve her ne kadar ağız'dan (ineklerin buzağıladıktan sonra gelen-sağılan ilk sütü) yapılmış olmasa da, kâğıt helva gibi ince künefesinden yemiş, yolda rastladığımız sırtında güğüm olan satıcının, kışkırtıcı davetine 'hayır' diyemeyip, damak çatlatan Meyan Kökü Şurubundan içmiştik. Antep'in, sayısız ve birbirinden lezzetli yemek kültüründen, elimize geçirebildiğimiz çeşitleriyle yetinip, bir nebze tatmin olduktan sonra, şehrin meşhur Hayvanat Bahçesine gittik. Orta Doğunun en büyük Hayvanat Bahçesi, çok düzenli ve geniş bir sahaya yayılmıştı. Zengin hayvan çeşidi, canlı bir gökkuşağı gibi rengârenk parıldıyorlardı. Büyüleyici ortamın içinde uzunca bir süre dolaştıktan sonra Osmaniye'ye döndük.

O gece erken yatıp, bahçe keyfini erken noktaladık. Gece yarısı 3 de kalkarak, Yusuf', kaynı Ümit ve iki arkadaşı ile birlikte buluşup, mevsim normallerinden daha sıcak bir sonbahar gecesinde, İskenderun'da balık tutmak için yola koyulduk. Ziyaretime biraz da serüven katma fikri hoşuma gitmişti. Osmaniye, Adana ve İskenderun yol kavşağında, yüksek bir tepenin üzerinde, aynı zamanda ilçesine ismini vermiş olan, Osmanlıların Kınık Kalesi dedikleri Toprakkale karanlıkta zor seçiliyordu. Kavşaktan saptıktan 40 dakika sonra, Atatürk'ün Hatay meselesini çözmeye uğraştığı evin önünden geçerek, deniz kıyısına ulaştık. Gecenin perdesi kalkmak üzereydi ki, Ümit'in teknesini bezelye çorbası gibi görünen suya iterek körfeze açıldık. Hemen her hafta sonu buraya geldikleri için, diğer teknelerde nasip arayan tanıdık simalara, uzaktan 'balık nerede yapıyor?' diye sorduklarında, onlar da paslanmış turşu kavanozunun kapağı gibi ağızlarını kapalı tutup sır vermiyorlardı.

Hazırlıklarımızı yaparken herkes kendi çapında iddialı olduğunu belli etmeyerek, birbirimizi kolluyorduk. Üzerimdeki kaçamak bakışları hissettiğimde, kalın bir kaya tabakasının altında olduğunu bilmekten gelen klostrofobi duygusu gibi bir hisse kapılmıştım. Yem taksiminde cimri davranılarak kaldırım kurnazlığına soyunmalarını görmemezlikten gelip, insaf dilemeden sessizce gülümsedim. Teknede arkadaşlık, yerini rakip olmaya bırakmıştı. Burası Antalya Körfezi gibi bakir değildi. 'Ya, balık tutamazsam' düşüncesini aklımdan çıkarttım. Nasıl olsa umut oltanın ucunda ağır bir yüktü, saldım suya. Balık hemen vurmaya başlamıştı. Av heyecanıyla tedbir ve ihtiyat gibi şeylere dikkat edilmediğinden, gelen bir dalga ile yiyeceklerimiz ıslanmıştı. Uzun sürecek açlığa hazırlandık. Herkes nasibince Çipura, Kıyı Gümüşü, İsparoz, nadiren Mercan ve Tavuk Balığı (Domuz Balığı) yakalayarak günü kurtarmanın keyfini yaşayarak, açlığı unutmuştuk. Bir ara ağır abi gibi ağırlaşan oltamı yukarı çekerken, heyecanımı hissetmiş olmalılar ki yan gözle beni seyretmeye başladılar. Oldukça iri bir çipurayı su üstüne çıkartmış, tam tekneye alıyordum ki, çipura ile bir an göz göze geldim. Gördüğünden pek de memnun olmasa gerek, misinayı kopartmadan oltayı kırıp, geldiği yere dönmeyi seçti. İçimde bir güceniklik duygusu kabarmıştı. Olta balıkçılığında ustalaşmanın farklı yolları vardır. En acı olanı tecrübeyle öğrenileniydi. Ustalaşamadığımın gerçeğini yaşıyordum, 'Kaçan balık büyük olur' teranesine sığınmama gerek kalmadan, vurgunumun acısına ortak olan rakip tayfasından Ümit; " şimdiye kadar hiç bu kadar irisine rastlamamıştık, şanssızlık sana kısmet oldu geçmiş olsun" demek zorunda kalmıştı. Hafif makara kokan gülümsemelerini görmemezlikten geldim. Yine de onları kendimce vurup, havalarını bir nebze olsa da düşürmenin keyfini yaşıyordum. Tekneyi kıyıya çektiğimizde hemen hepimizde adam başı üçer kiloya yakın balık vardı. Av bereketli geçmişti.

Çağlayan Bahçe'deki son gecemizde, mükellef sofrada, balıklarla birbirimizi keyif içinde sorguladık. Bu seferki gezimin, geçen seneye göre daha renkli ve güzel hatıralarıyla dolu olarak, bende ayrı bir yer edindiğini rahatlıkla söyleyebilirdim. Dönüşte, yanıma alıp, harcayacağım güzel anılar biriktirmiştim.

Not: 36 ncı sayıda Andaç'ın 'Yarım asır sonra Dokunabildim' başlıklı yazısında; 3 ncü sayfada '1936'larda' diye başlayan paragraf aslında '1836'larda' olacaktı. Düzeltiriz.

HAYÂL

HÜSEYİN ATEŞ

Dert ve tasadan uzak
Bahçelerden çiçek koparıp
Kırlarda kelebek kovalasak

Issız gecede
Yıldızlara çobanlık edip
Dalsak derin bir uykuya
Ve ardından uyansak Cennet-i âlâda
İçsen bir kâse ile Kevser'den
Ve içsem kâsenin içtiğin yerinden
Belki o zaman varırım
Arzularımın hazzına

SERDENGEÇTİ'NİN ARDINDAN...

HASAN TÜLKAY

Milletimizin yegâne ümid-i istikbâli bir neslin yetişmesinde en büyük emek ve pay sahiplerinden muhterem Osman Zeki Yüksel ağabeyimizi 10 Kasım 1983 günü rahmet katına uğurladık... O'nu tanıyanlarımız kendisine çok yakışan SERDENGEÇTİ ismiyle tanıdılar. Ömrünün son yıllarında hasbelkader O'nun madden ve manen yakınında bulunmak bahtiyarlığını yaşamış birisiyim.

Asıl adı Osman Zeki Yüksel olan Osman ağabey; kelimenin tam ve hakikî manasıyla bir SERDENGEÇTİ'ydi. 1947 yılında "Allah-Vatan-Millet Yolunda SERDENGEÇTİ" adlı bir mecmuayla, bu mukaddes kıymetler uğruna, tek başına ateş hattına atılmıştır. Devir tek parti, tek şef devridir ki; valilerin aynı zamanda parti il başkanı sıfatını da taşıdığı, muhalif tavırla hükümetten habersiz ve izinsiz kalem oynatmak şöyle dursun, fısıldaşmanın bile suç sayıldığı bir dönem. En muhaliflerin bile ürkek ve titrek ifadelerle etrafında dolaştıkları vatan-millet gerçeklerine, Osman Yüksel tam bir Serdengeçti edası ve sedasıyla sahip çıkmıştır. Açık, keskin bir üslupla, yalınkılıç söz meydanına atılmıştır. SERDENGEÇTİ isminin iki yanına yerleştirdiği mücadelesinin parolası olan "Allahsıza-Vatansıza-Namussuza Ölüm!.." ve "Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır!.." hadis-i şerifi O'nun hayat ve hareket çizgisinin özeti gibidir. Aylık çıkacağını ilan ettiği halde, nice

nice mahkumiyet ve mahrumiyetlere göğüs gererek, 1947'den 62'ye onbeş yılda sadece 33 sayı çıkarabildiği Serdengeçti mecmuası, sadece kapağıyla bile Müslüman-Türk Milleti'nin, Anadolu'nun millî muhalefetinin sembolüdür adetâ...

Okur yazar nispetinin oldukça düşük olduğu o yıllarda mecmuanın ilk sayılarının binbir zorluk içinde üst-üste iki-üç defa basılması, Serdengeçti'nin Anadolu'da ne büyük bir alâkayla karşılandığının, bir deli rüzgâr gibi estiğinin işareti... Osman Zeki Yüksel'i SERDENGEÇTİ Osman Yüksel yapan bu mecmuadır ki; O'nun hakkında yüzden fazla dava açılmasına ve sekiz defa da mahkûmiyetine sebep olmuştur. Kısacası O kalem efendiliğiyle değil, kalemini zülfikâr gibi, seyfullah gibi kullanarak ve kahramanlığın bedelini zindanlarda, tabutluklarda çile doldurarak SERDENGEÇTİ'liğini tescil ettirdi...

Kendi neslinden ağabeyi sayılabilecek milliyetçi yazarlarımızdan en çok merhum Nurettin Topçu hocayı seviyordu. Hattâ yazmaya başladığında Topçu'nun tesirinde kaldığını, fakat çok kısa zamanda bu tesirden sıyrılarak kendi şahsî üslûbunu bulduğunu söylemişti... Millî fikriyatın bazı yanlışlardan arınması, Batı'dan gelen ırkçı havanın yumuşamasına vesile olan Nurettin Topçu hocanın "Hareket" neşriyat kadrosuyla sistemleştirdiği "Anadoluculuk" "İnsanı ve milleti nebatlar gibi toprağa çivileyen, yalnız muhitle izaha yeltenen bu görüş, yarım, sakat bir görüştür.." diye tenkit eden ve menfî tedâileri olan "Sosyalizm" kelimesiyle "İslâm"ın yan yana getirilmesini, "İslâm Sosyalizmi"ni hiç de hoş karşılamayan Serdengeçti; Topçu hocayı daha çok güzel Türkçesi, yüksek ahlâkî şahsiyeti, bir de mizaç ve meşrep bakımından kendisine yakın bulduğu için sever, sayardı...

Osman ağabey kendisi anlatmıştı: "Hareket"li ve hararetli bir sohbet meclisinde Topçu hoca top mermisi gibi ağır bir söz sarfetmiş: "Kim ki Turancıdır; el-cevap kâfirdir!.." Serdengeçti zıpkın gibi fırlayınca O'na dönerek; "Sen hariç Osman!.." deyivermiş.. Osman ağabey; Topçu hocanın sanatkârane işlenmiş ve incelmiş Müslümanlığını çok beğenir ve "Din iman bezirgânı" "Cennet cehennem komisyoncusu" İslâmın nezih ruhundan uzak kimselere karşı mücadelesini de çok takdir ederdi. Eski "Hareket"lerden hep Hoca'nın "Din Eğitimi" "İslâm'ın Ruhu" gibi yazılarını bulup çıkartır, okur-okutur ve severek, espriler yaparak dinlerdi...

Bir edip, şair, dava ve hapishane arkadaşı olarak "BÜYÜK DOĞU"cu merhum Üstad Necip Fazıl Kısakürek'i en iyi tanıyanlardan biri olan Serdengeçti; O'nun üslubunu ise fazla kristalleşmiş, çok girintili-çıkıntılı bulur, bu helezonik üslûbun edebî belâgat harikası olmasına rağmen avam tarafından anlaşılmasını güçleştirdiğini söylerdi. Üstâd'ın "Kaldırımlar", "Otel Odaları", "Zindandan Mehmede Mektup", "Sakarya Türküsü" gibi şiirlerini ve hikayelerini çok severdi. Son şiirlerinden Kabaklı'nın Türk Edebiyatı'nda çıkan "Evim" ve "İstanbul" ona göre Üstad'ın en güzel şiirleriydi...

Osman ağabey Atsız kadar koyu bir Türkçü olmasa da Atsız hocayı da çok severdi. Atsız'ı bir ahlâk ve ülkü kahramanı olarak takip ve takdir eder, desteklerdi. Nitekim 3 Mayıs 1944 Milliyetçilik olayları ve tevkifatlarda Atsız'ın kader arkadaşıdır. Ötüken'in çıkamadığı zamanlarda Serdengeçti sayfaları Atsız hocaya açıktır. Atsız'ın arı-duru temiz bir Türkçe ile aruz vezniyle de harika şiirler yazdığına dikkat çeker, bu şiirleri hüzünle okurdu...

Osman Ağabey'in hemen hemen devamlı okuduğu ve adetâ ezberlediği şairler Mehmet Âkif, Mevlâna ve Yunus'tur... Kendisi bir "Safahat Hafızı" olmaktan memnundur. Ömrünün son demlerinde, Akseki'deki tarihî ahşap evinde, o hasta halinde çok zaman Mevlâna'nın Mesnevîsi'ni okurken bulabilirdiniz. Divan ve halk edebiyatımızın kalburüstü kıymetlerinin çoğunu ezbere okuyabilirdi. İnsana ve cemiyete ait meseleler konuşulurken; ya Mesnevî'den bir hikaye, ya da Âkif'ten birkaç beyitle sözü bağlardı. Bildiğim kadarıyla Âkif'in cemaatçi (toplumcu) cephesine ilk dikkat çeken de Serdengeçti'dir. "Beni bu mücadeleye, bu sevdaya atan Âkif olmuştur..." der.

Osman Abiye göre, bizde edebî nevîler içinde roman yabancılara nazaran çok zayıftır. "Bizde roman var mı ki?!.." derdi. En çok da 1917 Komünist İhtilâl öncesinin Rus romancılarını beğenirdi. Yerli yazarlarımızın yeni eserlerini takip edebildiğini sanmıyorum. Fakat O'na göre, meselâ zirve romancılarımızdan bir Peyami Safa ile Dostoyevski'yi karşılaştırmak, "kartalla sineği mukayese etmekten abes"tir...

Türk edebiyatında hapishane üstüne söylenmiş şiirlerden en çok Sabahattin Âli'nin şiirlerini beğeniyordu. Hele bir şiir vardı ki "Geçmiyor günler geçmiyor" diye, ne de güzel okurdu:

GEÇMİYOR GÜNLER GEÇMİYOR

Burda çiçekler açmıyor
Kuşlar süzülüp uçmuyor
Yıldızlar ışık saçmıyor
Geçmiyor günler geçmiyor.

Avluda volta vururum
Kah düşünür otururum
Türlü hayaller görürüm
Geçmiyor günler geçmiyor.

Dışarıda mevsim baharmış
Gezip dolaşanlar varmış
Günler su gibi akarmış
Geçmiyor günler geçmiyor.

Gönülde eski sevdalar
Gözümde dereler bağlar
Aynadan hayalin ağlar
Geçmiyor günler geçmiyor.

Yanımda yatan yabancı
Her söz zehir gibi acı
Bütün dertlerin en gücü
Geçmiyor günler geçmiyor

Dilimizin zaaf ve kudretlerini çok iyi bildiği için Türkçe'ye tam hakimdi... Sun'îlikten uzak, nesirde seci dediğimiz iç kafiyeli bir yazı üslubu geliştirmişti... Zaman zaman çok ince dokunuşlar, en nazik meselelere bir mizah çeşnisi vererek söylenemeyenleri söyleme, okuyucuda iz bırakan bir tesir gücü; o nev'i şahsına mahsus üslûp sayesindedir. Yazılarındaki bu hususiyet zorlama bir gayretin neticesi değildir. Konuşurken de hiç düşünmeden, duraklamadan, nice nükteler, nice kafiyeler bulurdu ki; şaşar ve hayran kalırdınız. Hattâ denilebilir ki, Serdengeçti konuşma diliyle yazı dili aynîleşmiş en mükemmel muharrir örneği gösterilebilir. Üstad Necip Fazıl, onu "kafiye hatırına nükte yapar" diye takdim etse de; bence, mevzunun hatırına binaen kafiyeye, nükteye müracaat ederdi... Kafiye düşkünlüğünü zaaf zannetmek,

onun hassas bir dönemde en hassas mevzulara dokunabilme teşebbüs ve cesaretini (veya çaresizliğini) anlayamamaktan kaynaklanır.

Osman Ağabey, klâsik Türk Musikîsinin hayranlarındandı. Sever ve galiba biraz da usulden, makamdan anlardı. Türkülerimizden ise gurbet, ayrılık, hapishane ve ölüm teması üzerine söylenmiş türküleri tercih ederdi. En çok da;
"Akşam oldu gene bastı kâreler
Gitme yavrum seni arslan pareler" diye başlayan bir türkümüzü...

Bu türküyü neden çok sevdiğini sorduğumuzda; "Bu türkü beni elli sene evveline çekiyor" diye anlatmıştı: Akseki'den Antalya'ya okumaya gidecekler... İlk defa evlerinden, yerlerinden, yuvalarından ayrılıyorlar. At ve katır sırtında, dağ başlarında, uzun, zahmetli, çetin bir yolculuk... Konak yerlerinde, kendilerine kılavuzluk da eden atların sahibi adam, yaktıkları çoban ateşinin başında bu türküyü söylermiş:
"Akşam oldu gene bastı kâreler
Gitme yavrum seni arslan pareler"

türküsü de işte o zaman Osman Ağabey'in ciğerine işlemiş... Müzikteki ve zevklerimizdeki yozlaşma, bayağılaşma, bilhassa türkülerimizdeki cinsî tefessüh hali O'nu çok üzer, dehşete düşürürdü. Hattâ bu mevzuda bir yazı da yazmıştı.

En girift, en anlaşılmaz gibi görünen derin felsefî mevzuları, psikolojik-sosyolojik nazariye ve tespitleri herkesin anlayabileceği sade bir dille pek alâ izah ederdi. Garplı mütefekkirlerden Jean-Jacques Rousseau ve Bergson'u beğenir, kendine yakın hissederdi. Galiba hareket ve tabiat adamı hüviyetine yakıştıkları için...

O'nun en bâriz mühim vasfı dâva adamlığıdır... Siyaset ve riyaset uğruna hak bellediklerini söylemekten katiyen çekinmez, vazgeçmez. İman ettiği değerler ve milletin menfaatleri bakımından söylenmesinde, anlatılmasında vicdanî bir zaruret hissettiği her meseleyi yazılarında, konuşmalarında açıkça ele almıştır. Lâfını eğip bükmeden, kıvırmadan, dobra dobra söyler... Kendi tabiri ile inancı ve ülküsü uğruna "Gözünü budaktan, sözünü dudaktan esirgemeyen" "anadan, yârden, serden geçebilen bir Serdengeçti'dir O...

Şiddetin ateş ve kurşun olduğu 1970'li yıllarda gençliğin sokağa dökülmesinden ve kan dökülmesinden çok müteessir olmuş, hatta 12 Eylül 1980 darbesi arefesinde ülkücü gençlere "Tabelalarınızı indirin, kurdunuzu köpeğinizi dağıtın, biraz araziye uyun, perde gerisine çekilin... Tedbir almak korkaklık değildir..." diye nasihatler de vermiştir. "Abi biz sizin mücadelenizi, cesaretinizi örnek aldık!.." diye itiraz eden gençlere "Canım bizimki cart kaba kâğıt kahramanlığıydı... Yazarsın... Yatarsın... Çıkarsın!.. Hem benim bedenî cesaretim medenî cesaretim kadar yüksek değildi!.." dese de, üniversite yılları medenî cesareti kadar bedenî cesaretini de ispatlayan hadiselerle doludur...

O'nun en büyük dramı ömrünün son yıllarındaki yalnızlığa mahkûmiyeti... Atsız hocanın "Bir kemiğin ardından saatlerce yol giden / İtler bile gülecek kimsesizliğimize" dediği gibi yapayalnız kalmıştır. Çevresinde kendi neslinden, eski dostlardan haldaş olacak kimi kimsesi yoktu. Çocuğu, hatta torunu mesabesindeki gençlerle bile dertleşiyor, halleşiyor, hattâ mahremiyetini paylaşıyordu. Bu ürkütücü yalnızlık hep büyük muzdariplerin kaderi midir acaba?..

Yalnızlık, ilgisizlik, hastalık, titreyerek yaşamak ve en kötüsü de yazamamak O'nu kahrediyordu. Takvim yapraklarına, eski mektup zarflarına, sarı saman yaprak gibi alelâde kâğıtlara titrek harflerle zorun zoruyla yazıp bir kenara attığı günlük notları muhafaza edilebilmiş olsaydı; sanırım ağlamadan okuyamazdık:

"Kalmışım köşemde yalnız başına
Ne arayanım var, ne de soranım
Benzedim yıkılmış kabir taşına
Tek dostum Allah'ım, bir de Kur'anım

Kaybolmuş sevdiğim nice can canan
Toprağın üstünde kimse kalmamış
Bir sarı yaprağım düştüm dalımdan
Eğilip yerlerden kimse almamış

Coşardık koşardık hani bir zaman
Sanki bir yalanmış, bir hayâl oldu
Kabımıza sığmaz taşardık Osman
Gün battı ay söndü vademiz doldu..."

Her fani gibi O da sonsuza kanatlandı. Yaktığı ateş sönmeyecek,
Hak yolun yolcuları dönmeyecek...
Serdengeçti'nin ülkü dolu aziz hatırası Türk-İslâm yüreklerde kıyamete kadar yaşayacak!..
Mekânın Cennet olsun Osman Ağabey!..

TAHAYYÜL

MUSTAFA AKBABA

Büküp boynunu
koymuş başını
Göğsünün üstüne
sessizce kuğu
Tebessüm eden
bir mahmur sabah
Bakınır ardından
incecik tülün
Sararken sessizlik
bütün boşluğu
Akisler sükûtta
üstünde gölün.

Nilüfer bir yanda
kuğu bir yanda
Herşey durmuş gibi
sanki zamanda
Masallar ülkesi
doğan şu anda
Şair; nedendir
bu tahayyülün?

Nedir bu resmi
çizdiren sana?
Bir şey söyler gibisin
sanki devrana
Vururken sadalar
dağdan dağa
Hasreti çekilir
dingin bir günün.

Dergimiz **NEVZUHUR**'a neşredilmek üzere gönderilen yazılar ve şiirler gün geçtikçe artmaktadır. Bu da bizlere ayrı bir mutluluk vermektedir.

Her şeyden önce şunu belirtmeliyiz ki gönderilen bütün ürünler büyük bir titizlikle incelenip değerlendirilmeye tabi tutuluyor. Yayınlanması uygun görülenler ilk fırsatta dergimizin sayfaları arasındaki yerlerini alıyorlar. Bütünüyle içimize sinmese bile, özellikle genç kalemlerden dergimize gönderilen şiirlerde güzel mısralar bulabiliyorsak, onlara şevk vermek amacıyla sayfalarımızı açıyoruz.

Genelde; 'yazmak', özelde; 'şiir yazmak' konusunda, hususiyetle genç kalemlere tavsiye mahiyetindeki düşüncelerini aktarmak üzere sözü burada MUSTAFA AKBABA'ya bırakıyoruz.

YAZ(AMA)MAK

'Yazmak' deyince üzerinde uzun uzadıya düşünmek gerekir. Eline her fırça alanın ressam, her keski-çekiç alanın heykeltraş, her müzik aleti alanın virtüoz ve her nota bilenin bestekâr olamıyacağı gibi, eline her kalem-kâğıt alanın da şair, hikâye, roman, deneme yazarı olamıyacağı kesindir. Samimiyetle inanılması gerekir ki san'at Allah vergisidir. Bu kabiliyet insanın genlerine yerleştirilmişse, içten gelen bu dürtüyü ancak çok çalışarak ve emek vererek taçlandırabilirsiniz. O zaman ressam, heykeltraş, virtüoz, bestekâr, şair, hikâye, roman ve deneme yazarı olabilirsiniz.

Yazmak için, her şeyden önce çok okumak gerekir. Hem ilgi duyulan alan içerisinde derinlemesine araştırma-inceleme yapmak hem de genel kültürün seviyesini yükseltmek için çeşitli konularda çok çok okumak lâzımdır. Okumak gerekir ki bu bilgi birikiminin ışığı yazılanlara yansıyabilsin, güçlendirsin, hatta bir ilhâmın doğmasına vesile olsun. Bir nehrin kolları ne kadar çok olursa o kadar gür akar.

Şiir yazmaya gelince; önce şiirin ne olduğunun iyi bilinmesi lâzımdır. Her alt alta yazılan satırların şiir olmayacağı mâlûmdur. Şiirle ilgili bütün bilgilerin okunup, çok sayıda örneklerin incelenmesi gerekir. Divan Edebiyatı'ndan, Halk Edebiyatı'ndan, Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı'ndan, hatta Batı ve Doğu Edebiyatı'ndan pek çok şiir okunmalıdır. Ancak, yabancı edebiyattan, o şiirleri anlayabilecek derinlikte lisan bilmiyorsanız yeterince istifade edebilme şansınız yoktur. Çünkü tercümeleri tatsız tuzsuz bir yemeğe benzer, orijinalinin özelliklerini asla yansıtmaz. Ama en azından daha çok etkisi altında kaldığımız Batı Edebiyatı'nın nazım şekillerinin bilinmesi, Türk Edebiyatı'nda da güzel örneklerine rastladığımız Sone ve Terzarima tarzında yazılmış olan başarılı şiirlerin incelenmesi gerekir.

Şiirin biçim ve muhtevasının ne olduğunu bilmeden bir şeyler yazmak, sahilin görünmediği deniz ortasında sağa sola kulaç atmaya benzer ki bu da şiirde boğulmak demektir. Nazım şekilleri nedir? vezin, kâfiye, mecaz, mazmun, asonans ve alliterasyon nedir? Âhenk, yani şiirin mûsıkîsi nasıl temin edilir?.. Gibi benzeri hususlar hep bilinmesi gerekli şeylerdir. Şiirin sadece söz değil, kendine mahsus bir mûsıkîsinin olması gerektiği hep hatırda tutulmalıdır. Şiir okunurken veya dinlenirken mûsıkî âhengi alınamıyorsa o şiirde noksanlık vardır, şiiriyet özelliğini lâyıkıyla üzerinde toplayamamış demektir. Şeyh Galib şiir için; "Bir başka lisan tekellüm ettim" der. Ahmet Haşim de; "Mûsıkî ile söz arasında, sözden ziyade mûsıkîye yakın, ortalama bir lisandır" diye tarif eder. Yahya Kemal ise; "Mûsıkîden başka türlü bir mûsıkîdir" diyerek, şiirde mûsıkînin önemini vurgular. Şiirden takırtılı sesler gelmemelidir. Şiirin dantelâ gibi işlenmesi gerekir. Şiirde her bir kelimeyi hem mânâ derinliği hem de ses itibariyle hassas teraziyle tarttıktan sonra mısraya yerleştirmek gerekir. Şiir sabır işidir. Yahya Kemal, Selimname'sini kırk yıla yakın bir zamanda tamamlamıştır.

Sağlam temeller üzerinde kurulup yükselen binalar gibi, şiirinizi de özümseyeceğiniz iyi bir şiir teorisi üzerinde yükseltebilirsiniz. Şiiri sınırlamak, belli bir çerçeve içerisine yerleştirmek doğru olmaz diye düşünülebilir, ama teoriyi bilmeden yüksek şiire ulaşmak da mümkün değildir. Anatomi bilmeden hekimlik, matematik bilmeden mühendislik yapılabilinir mi? Yani şiir; 'ben yazdım oldu' mantığıyla yazılamaz. Şiir o kadar ucuz bir meta değildir.

Hedefe ulaşabilmek için, şayet Cenab-ı Allah'ın verdiği bir cevher varsa bunu iyi işlemek

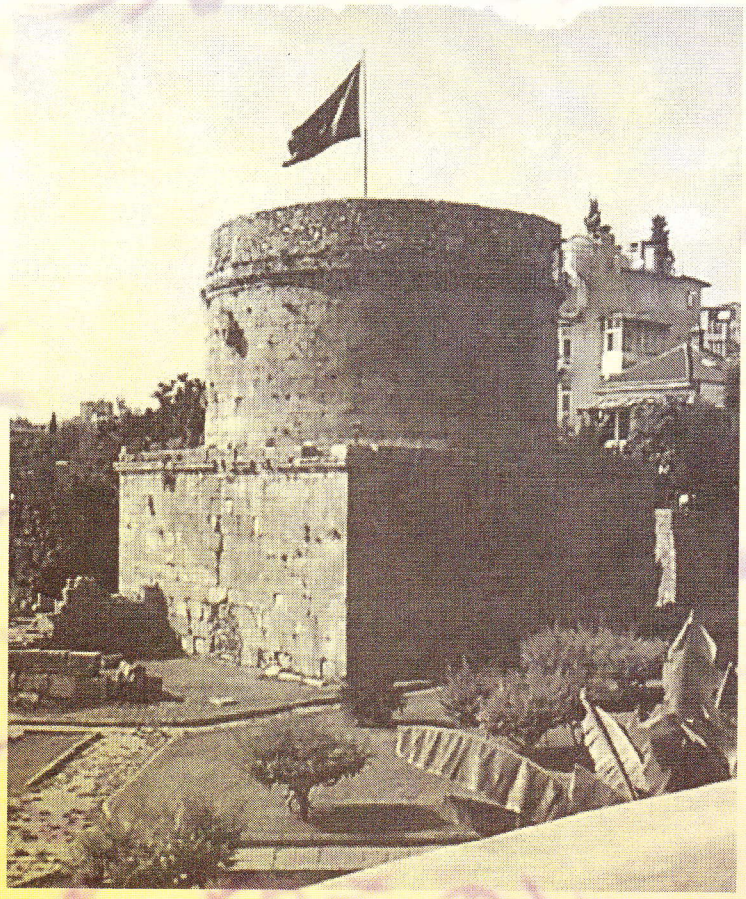

HIDIRLIK KULESİ - ANTALYA